

skem. S takim postopanjem morajo Madjari zgubiti simpatije vseh poštenih ljudij. Tisti krogi, katerim je na tem, da se vzdržuje zadovoljnost mej prebivalci, bodo že poskrbeli, da se naredi sedanjim razmeram konec. Vsaka sila le nekaj časa trpi in tudi madjarske krivičnosti bode konec, gotovo prej nego si mislijo madjarski mogotci.

Politični pregled.

Državni zbor je v poslednjih sejah nadaljeval razpravo o domovinskem zakonu. Vsa razprava se višje še dokaj mirno, ker so dunajski krščanski socialisti prišli do prepričanja, da njih upiranje domovinskemu zakonu ne bode dosti koristilo. Spoznali so, da bi s tem, da preprečijo ta zakon mnogo volilcev odrinili od sebe. Na Dunaju je veliko malih obrtnikov, ki nimajo domovinske pravice. Vsi ti si žele premembe domovinskega zakona. Zraven tega se bi pa nakopali nasprotstvo kmetijskega prebivalstva, kar bi utegnilo uplivati na izmere v deželni zboru. Zato protisemitje sicer ne glasujejo proti posamičnim določbam domovinskega zakona, a govore pa nič več ne. Le Schneider je bil porabil jedno priliko, da je povedal, da se boji, da bode preveč židov na Dunaju dobilo domovinsko pravico. Seveda je to prazen strah. Židje, ki pridejo na Dunaj se kmalu toliko opomorejo, da jim tudi dunajska občina domovinske pravice ne odreka. Celo protisemitski zastopjo je že nekaterim židom podelil. — Slovenski posl. dr. Šusteršič je vlado interpeloval, kako misli to opravičiti, da slavnostni spis povodom petdesetletnice vladarjeve ne izide tudi v slovenščini in hrvaščini.

Iz proračunskega odseka. — Poslanec Gregorčič in nekateri češki poslanci so pri razpravi ob pravosodnem proračunu sprožili jezikovno vprašanje. Dr. Gregorčič je zlasti hotel vedeti, kedaj vlada da slovenščini tiste pravice pri najvišjem sodišču, ko jej gredo po pravilniku tega sodišča. Potem se je pa pritoževal, da se pri imenovanju sodnih uradnikov ne gleda na jezikovno znanje in se pri goriškem porotnem sodišču jako pristranski postopa pri sestavi imenika porotnikov. Minister je obljubil, da bode preiskal, v kolikor so utemeljene pritožbe glede imenovanj. Kar se pa tiče jezikovnega vprašanja, to ne spada v njegov delokrog. Jezikovno vprašanje je stvar celokupne države. On zatorej se ne more nikakor izreči. On je takih mislij, da ne gre vlačiti jezikovnega vprašanja v pravosodje. Slovanski poslanci s tem odgovorom pač niso bili zadovoljni, kajti minister se je hotel odgovoru izogniti in stvar nekako izvrniti na svoje tovariše. Tudi je v prvi vrsti njegova dolžnost, da poskrbi za izvajanje zakona v njegovem področju. Poslanec Povše je vprašal ministra, kako je z ljubljanskim gradom, ki je tako poškodovan, da je nevarnost za mesto, če se ne popravi. Pravosodni minister mu je pa odgovoril, da to ni njegova stvar, temveč stvar finančnega ministra. V četrtek je odsek dovolil dispozicijski zaklad, iz katerega se plačujejo listi, ki vlado zagovarjajo. Ta točka velja posebno za zaupno stvar, in so zatorej liberalci se branili precej časa glasovati za to točko, ker nočejo vladi izreči zaupanja. Zato se je stvar nekaj časa odkladala, dokler se ni vlada večine zagotovila.

Dunajski mestni zastop je sklenil, da mesto prevzame preskrbovanje plina, ker letos poteče pogodba s plinarsko družbo. Mesto bode s tem napravilo slednje leto velik dobiček. Liberalna stranka je temu hudo ugovarjala, kajti liberalni kapitalisti so udeleženi pri sedanji plinarski družbi. Ta družba je mestu ponudila za mnogo nižjo ceno preskrbovanje plina, nego ga je dosedaj dajala, a njena ponudba se je odklonila. Liberalci posebno sedaj strašijo, da bode na Dunaju za dolgo časa ves promet ustavljen, ko se bodo polagale cevi.

Deželnozbornske volitve. — Na Solnograškem bode v novem deželni zboru konservativna stranka imela jeden glas večine. Pričakovati je torej, da bode kak konservativec imenovan za dežel. glavarja. V prejšnjem deželni zboru ni nobena stranka sama imela večine. Letos so pa v veleposestvu voljeni tudi trije konservativci, dočim so bili poprej samo Lienbacherjevi pristaši. Sedaj, ko je Lienbacher umrl, tudi njegova stranka nima več posebnega vpliva. — Na Predarelskem bode tudi v novem deželni zboru imeli konservativci veliko večino. Drugačnega izida volitev v tej deželi ni bilo pričakovati. Na Moravskem je v kmetijskih občinah voljenih 23 Čehov in 8 Nemcev. Mej voljenimi Čehi jih pet pripada katoliški stranki. Mej Nemci je jeden pristaš kmetijske stranke in jeden krščanski socialista. Upati je, da bodo pristaši katoliške stranke vsaj v narodnih vprašanjih hodili vkupe z drugimi Čehi. Obžalovati je pa vsekako nejedinost mej moravskimi Čehi, ker vendar v tej deželi vsak razpor mej Čehi le Nemcem koristi. Treba bi bilo največje složnosti Čehom, če hočejo doseči kedaj večino v deželni zboru.

Italija. — Zadnje dni minolega tedna praznovala je Italija poroko svojega kraljeviča s črnogorsko princesinjo Heleno. Z veliko častjo je sprejel laški narod mlado kraljčino med se in srčne ovacije je prirejal sploh črnogorski knežji obitelji, ki je prisostvala slovesnostim v Rimu. Po naznanjenem vspredu so se zvršili vsi trije oficijelni čini te slavnosti najslavesneje, namreč prestop neveste h katoliški veri, civilna in potem cerkvena poroka. Ta rodbinska vez, ki se je sklenila mej črnogorskim knežjim in laškim kr. ljevim dvorom je toliko političnega pomena, da se je po tem činu Italija približala Rusiji zasčitnici Črnogorski.

Trozveza. — Bismarck je v svojem glasilu raztrbil mej svet vest, da je Nemčija ob ednem, ko je pristopila k trozvezi, sklenila tajno pogodbo tudi z Rusijo. Glasom te bi morali obe državi ostati nevtralni druga proti drugi, če bi katera iz mej njih se zapletla v kako vojsko. Da je ta vest obudila veliko senzacijo je umevno. Sedaj listi to Bismarkovo novico različno razmotrivajo. Trdi se, da je taka tajna pogodba mej Rusijo in Nemčijo obstala le od l. 1880. do 1890. in da je Nemčija ni hotela obnoviti. Zopet drugi odločno zanikajo, da bi bil Bismarck resnico poročal, temveč smatrajo vse za golo izmišljotino. Zopet z druge strani se zatrjuje, da so ravno svojedobne mahinacije Bismarckove ruskega carja Aleksandra napotile, da je sklenil alijančno zvezo z Francijo. — Nesrečna zveza, koliko se je že pisalo in zabavljalo proti nji in vendar še obstoji.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Javne seje dne 23. oktobra t. l. so se pod predsedstvom zborničnega predsednika Ivana Perdana in v navzočnosti vladnega komisarja Dr. pl. Riling-a udeležili nastopni zbornični člani: Ivan Baumgartner, Ivan Dogan, Franc Hren, Anton Klein, Alojzij Lenček, F. Omersa, K. Pollak, Josip Rebek, Avg. Škaberne, Fr. Ks. Souvan in Jern. Žitnik.

Predsednik otvori sejo in pripomni, da so zbornični člani Kersnik, Pavšler in Petričič opravičili svojo odsotnost z boleznijo, Kušar, Luckmann in Supančič pa z neodložljivimi opravki.

Overovateljema zapisnika denašnje seje imenujeta se zbornična člana Baumgartner in Pollak.

I. Zapisnik zadnje seje se odobri.

II. Zbornični predsednik naznani nastopni dopis

g. c. kr. dež. predsednika barona Hein-a: „Nj. prevzvišenost g. ministerski predsednik je z ukazom z dne 10. oktobra t. l. št. 1007 dobil z Najvišjega mesta naročilo, da povodom Najvišjega godu izražene čestitke sporoči čestitemu predsedstvu Najvišjo zahvalo Nj. c. in kr. apostolskega Veličanstva“. — Zbornica je vzela to sporočilo stoje na znanje.

Zbornični tajnik predloži nastopno poročilo:

a) Vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo se je obrnilo do zbornice z nastopnim ukazom: „Neka uradna objava je obrnila pozornost c. kr. trgovinskega ministerstva, oziroma c. kr. ministerstva za notranje stvari na neki preparat iz hmelja „Hopfenaroma“ ali „Liquidhopfen“, katerega je tvrdka Adolf Guggenheim v Gailingenu (Badensko) in Diesenhofenu (Švica) spravila v promet. Ker se je ta preparat od poklicane strani zaznamoval kot zdravju škodljiv in se je sprožilo, da naj bi se potrebno ukrenilo, da se ta izdelek ne razširi, se najprve prosi čestita zbornica, da kar najhitreje poizve in naznani, če, in v koliki meri rabijo omenjeni preparat kranjski pivovarji in pivarnarji, in kaj se je opazilo in skusilo pri njegovi uporabi“. Zbornica je na to poročala vis. c. kr. trgovinskemu ministerstvu, da se je obrnila na todeželne pivovarnarje in na udeležene zadruge, da poizve če, in v koliki meri rabijo pivovarnarji in pivovarji omenjeni preparat „Hopfenaroma“ ali „Liquidhopfen“ in kaj se je opazilo in skusilo pri njegovi uporabi. Zadruge so sporočile, da jim ni znano, da bi pivovarnarji in pivovarji rabili ta popolnoma neznan preparat. Pivovarji pravijo, da imenovani preparat ni znan, in da ga niti pivovarnarji, niti pivovarnarji ne rabijo; vsled česar se glede njegove uporabe ne more nobenih skušenj imeti.

b) C. kr. deželna vlada je poslala zbornici nastopnina mestni magistrat ljubljanski naslovljeni dopis: Deželna vlada zavrača vlogo A. L. krovca z opeko in škrlji v Ljubljani, v kolikor se z isto pritožuje proti tamuradno izvršivši oprostivni po imenovanem neopravičenega izvrševanja krovskih del obdolženih tesarjev F. P. in J. Z. in to vsled pomanjkljivih dokazov. Glede druge vsebine vloge razsodi deželna vlada po zaslišanji trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, na podlagi § 36. obrtnega reda, da spada kritje streh z opeko in deščicami na Kranjskem v upravičenostni obseg tesarskega obrta. Na Kranjskem smejo torej upravičeni tesarji taka kritja izvrševati brez posebnega sposobnostnega dokazila. Niso opravičeni izvrševati kritij s škrlji. Na Kranjskem so namreč to dela od nekdanj izvrševali tudi tesarji in nikdar še ni nikomur na um prišlo, da bi bil od teh zahteval še posebni sposobnostni dokaz, ker ona dela itak zna vsak izučen tesar. Vrhu tega je sedaj na Kranjskem le jeden upravičen krovec in ni toraj misliti, da bi ta mogel izvršiti vsa dotična naročila.

c) Od c. kr. poštnega in telegrafskega ravnateljstva v Trstu je došel nastopni dopis: „Z ozirom na cenjeni dopis z dne 26. aprila 1895, št. 685, usoja se c. kr. poštno in telegrafsko ravnateljstvo uljudno naznaniti, da se vsled ukaza vis. c. kr. trgovinskega ministerstva z dne 5. julija t. l. št. 22.195, ustanovitev s pošto zvezane telegrafske postaje v Železnih tekoče leto ne more dovoliti iz proračunskih razlogov. Ustanovitev tega urada se pa namerava za l. 1897, v kateri namen c. kr. ravnateljstvo ne bo opustilo pred začetkom prihodnje stavbene dobe vnovič poročati in predlog staviti o predmetu na zgoraj omenjeno visoko osrednje mesto.

d) Na prošnjo občinskega predstojništva v Breznici pol. okraj Radovljiški, priporočala je zbornica pri c. kr. poštnem in telegrafskem ravnateljstvu ustanovitev poštnega in telegrafskega urada o Žerovnici.

e) Pri c. kr. finančnem ravnateljstvu priporočala je zbornica prošnjo tvrdke Luckmann & Bamberg v Ljubljani za dobivanje davka prostega bencina

f) Zbornica je priporočala pri c. kr. finančnem ravnateljstvu prošnjo mesarja Franca Mauriča iz Postojne za dobivanje denaturovane morske soli po znižani ceni.

g) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Litiji in mestni magistrat ljubljanski je zbornica poročala v smislu zakona z dne 16. januarja 1895. drž. zak. št. 26, o prošnji tvrdke Lebinger & Bergmann v Litiji, oziroma o prošnji I. Žargija v Ljubljani za dovolitev razprodaje.

h) Zbornica je priporočala pri c. kr. vladi prošnjo Jak. Gartnerja iz Kroke za spregled redne doprinesbe sposobnostnega dokazila v svrhu izvrševanja žrebljarskega obrta kot namestnik svoje matere.

i) Prošnjo slikarja Ivana Pintarja v Novem mestu za spregled doprinesbe sposobnostnega dokazila v svrhu zajednega izvrševanja plesarskega obrta je zbornica v smislu § 14. obst. 4. obrtnega reda priporočala pri c. kr. dež. vladi, ker je prosilec dokazal, da je uže 11 let izvrševal ta obrt.

j) Prošnje peka J. R. na B. za spregled doprinesbe sposobnostnega dokazila za slaščičarski obrt zbornica ni mogla priporočati, ker prositelj ni dokazal, da bi se bil kedaj učil tega obrta ali pri njem za pomočnika delal.

k) Zbornica je priporočala pri c. kr. deželni vladi v smislu ministerskega ukaza z dne 16. sept. 1883, št. 26701, prošnjo Jak. Praprotnik-a iz Kroke za spregled doprinesbe učnega spričevala za žrebljarski obrt, ker je prositelj dokazal, da je bil že 18 let za pomočnika pri tem obrtu.

l) Prošnja urarja A. R. v Novem mestu za spregled doprinesbe sposobnostnega dokazila v svrhu zajednega izvrševanja zlatarskega obrta zbornica ni mogla priporočati, ker zavzema stališče, da zlatarski obrt ni soroden urarskemu obrtu, sicer pa prositelj ni dokazal, da je zmožen zlatarski obrt samostojno izvrševati.

(Dalje sledi.)

Stavbeni red

deželnega stolnega mesta Ljubljane

z dne 25. maja t. l.

(Dalje.)

Podstrešna stanovanja.

§ 81. Podstrešne sobe se smejo napravljati samo tedaj, kadar so popolnoma proti ognju varno pokrite, kadar so njih stropi popolnoma osamljeni in z opeko ali drugače ognjevarno pomostene.

Obsečne zidove teh podstrešnih sob je napravljati proti prostemu podstrešnemu prostoru kot zidane ločilne stene, najmenj 0.15 m debele, ali pa kot predalčaste stene iste jakosti, ki pa morajo biti na obeh straneh ometane in zamazane. Pododdelki takšnih podstrešnih sob se smejo narediti tudi iz lesa, toda takšne ločilne stene morajo biti na obeh straneh stukaturane. Dohod k sobam v podstrešji je na ist način napraviti ognjevaren. Njih okna je, kadar so narejena v strešni ploskvi, ob krajih obzidati ter jih zoper ogenj z oboknicami iz železne

ki bi odredila primerno preosnovno srednjih šol na Dolnjem Štajerskem. Če bi Nemci kaj oporekali, bi vlada lahko rekla, da so tako resolucijo sami sklenili. Tudi za slovenske stolice na graškem vseučilišču se še ni poskrbelo, če tudi so potrebne za uresničenje narodne jednakopravnosti. Če bi se upeljale take stolice na pravoznanski fakulteti, bi kmalu slovenščine večjih uradnikov ne mankalo. Dokler pa vsega tega ne stori, vladi ne moremo zaupati, naj še tako lepe stvari obeta. Težave izvirajoče iz uredbe šol so pač le pretveza, da bi ne bilo treba izvesti narodne jednakopravnosti. Zato v sedanjo vlado Slovenci ne moremo imeti posebnega zaupanja. Zato se le čudimo, da so naši poslanci glasovali za dispozicijski zaklad v proračunskem odseku, naj so se z vlado že vršila kaka pogajanja ali ne. Mi ne odobravamo postopanja tistih, ki hočejo še le po novih volitvah se odločiti, kako stališče bodo zavzeli proti vladi. Po našem mnenju je treba tudi poprej nekoliko jasnosti. Treba jo je iz ozira na volilce. Volilci so pač opravičeni zahtevati, nekoliko jasnosti v tacihih stvareh, da bodo vedeli, bi li svojim dosedanjim poslancem skazali zaupanje ali pa poiskali si novih mož. Nadejamo se, da naši poslanci pri obravnavi proračuna v zbornici poslancev naredo potrebno jasnost. Prilike za to bode pač dovolj. Jasnost v tej stvari je važnejša, kakor kak slovenski govorček v državnem zboru.

Politični pregled.

Zakon o čistosti volitev. — Državni zbor je te dni vrnil zopet odseku načrt zakona o čistosti volitev, da ga premeni. Dr. Scheicher je zahteval ostre kazni za tiste, ki se predrznejo, vplivati na volitve. Cesar Josip bi najbrž takim ljudem ukazal ulice pometati. Lewakowski je predlagal, da naj zgubi aktivno in pasivno pravico, kdor kako ovira svobodo volitve in če je uradnik naj se odpusti iz službe. Dr. Stransky je zahteval, da se upeljejo stroge določbe proti zlorabi prižnice v agitacijske namene. Dr. Kopp je pa mislil, da je nov zakon popolnoma nepotreben, ker že sedanje določbe zadoščajo.

Mladočeški poslanci so skoro jednoglasno Vašaty, a izključili iz kluba. Vašaty je po shodih grajal Mladočehe, ker so popustili prejšnjo skrajno opozicijsko politiko. Očital je jim izdajalstvo češkega naroda. Rogovilil je proti mladočeški stranki tembolj, ker je izvedel, da ga ne mislijo več kandidovati za državni zbor pri novih volitvah. Vašaty je Mladočehom delal same ovire, kajti klubove sklepe je izdajal. Sploh je vedno le gledal kako stranki škoduje. Le predolgo so ga Mladočehi trpeli v svoji sredi.

Tirolski Italijani nimajo sreče s pasivno politiko. Mislili so, da bodo dosegli popolno samoupravo za italijanski del dežele, a vlada je jim sedaj vzela še namestniški oddelek v Tridentu. Vlada pravi, da je to bilo potrebno zaradi naglega poslovanja. V resnici je pa le vlada izvedela, kako se goji iredentovstvo mej tirolskimi Italijani in se jej je zatorej zdelo potrebno Italijanom vzeti namestniški oddelek. Uradniki pri tem oddelku so preveč Italijanom gledali skozi prste.

Volitve na Ogerskem so nenavadno ugodno izpale za vladno stranko. Pridobila je 64 mandatov. Ljudska stranka je zmagala z 21 kandidati. Ugronova stranka je skoro popolnoma uničena. Sam Ugron je propal. Nekoliko bolje se je godilo Košutovcem, ker jih je vlada semtrtja podpirala proti ljudski stranki. Pri volitvah je bil grozen pritisk. V Kečkemetu, kjer je bil postavljen za kandidata grof Zichy, vodja katoliške

ljudske stranke, se celo občine niso spustile k volitvi, češ, da so prepozno prišle. Drugod so pa opozicionalci morali čakati cel dan in so mnogi poprej odšli, nego so volili. Katoliška ljudska stranka je dosegla znatne uspehe le v tistih komitatih, koder je mnogo Nemcev. Slovani in Rumuni se pa največ volitve niso udeležili zaradi silnega pritiska. Po volitvi so bili v več krajih izgredi proti židom. Mnogim so pobili okna. Več židov morali so žandarji spremljati z volišča, da jih ljudje niso pobili. Novi ogerski parlament se bode potem odlikoval, da bode v njem jako malo odlčnih parlamentarcev. Vlada je gledala, da so se odstranili vsi zmožnejši možje, da se le sama obdrži. Seveda državi tak parlament ne bode koristil.

Trozveza. — Neodkritosrčnost Bismarckova in zvitost njegova je v obče znana, da je pa tak lisjak kakoršnega se je razkril zadnji čas, tega bi ne bil nihče mislil. Resnica je namreč, da je zveza mej Rusijo in Nemčijo o kateri je pisalo njegovo glasilo, res obstala. Mej tem torej, ko je Nemčija pristopila trozvezi, je zviti Bismarck, sklenil tajno pogodbo z Rusijo proti tej trozvezi. Napram Avstvo-Ogerski se je v obraz hlinil, za hrbtom je pa spletkaril proti nji. Pošteno se to postopanje ne more zvati. Vladni nemški listi pravijo, da ne odgovarjajo na vesti o tajni zvezi z Rusijo. S tem le potrjujejo, da je taka zveza res obstala in sicer od l. 1884. do 1890, ko se je ob padcu Bismarckovem razbila. Nemčija je Avstro-Ogersko in Italijo, svoji javni zaveznici opeharila, ker je bila zajedno v tajni zvezi z Rusijo. To bi bili Avstro-Ogerska in Italija gledali, ko bi bilo prišlo do svetovne vojske. Zanašajoči se na svojo zaveznico Nemčijo, bi jih bila ta na cedilu pustila. Nemškim vladnim krogom seveda ne more biti ljubo, da je Bismarck razkril to tajnost. Saj mora vsled tega Nemčija zaupanje zgubiti. Bismarckovi nasprotniki celo zahtevajo, da se ta kaznuje, ker je razkril državno tajnost. Kaznovani so bili tudi že drugi in to še za izdane tajnosti manjše vrednosti.

Bolgarija. — Ministerski predsednik Stojilov hoče se držati one smeri v politiki, kakoršna je bila ona ubitega Stambulova. On zatira namreč svobodo v deželi. Dokler ni bil knez pripoznan, je vlada vse storila, kar je bilo na ljubo Rusiji. Tudi je knez obljubil, da sprejme zopet v vojsko one častnike, ki so bili zapleteni v zaroto proti knezu Ferdinandu. Sedaj ko je pripoznan knezom, omahuje v svojih obljubah. Opozicijski poslanci v sobranju na čelu jim Cankov, Karavelov, Grekov in Radoslavov niso že dolgo zadovoljni z vlado. Hoteli so ji dati nezaupnico s tem, da so nameravali voliti rusofila Cankova za predsednika sobranju. Vlada se je tega zbala in je razpustila sobranje. Z novimi volitvami upa doseči večjo večino za-se in bo torej zamogla zanaprej še bolj svojevoljno postopati. Opozicionalci so sicer prosili kneza, da poskrbi, da bodo volitve slobodne, toda pričakovati ni uspeha. Sedanji vladni možje, katerim je za mastne službe, bodo že pregovorili kneza, da ne bo ničesar ukrenil in pustil sedanji vladi, da bo z močjo svojega pritiska dobila v sobranje take možje, ki bodo nji po volji.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

m) V smislu § 6. zakona z dne 26. dec. 1893., dež. zak. št. 193 in deželnovladnega razglasa z dne 28. dec. 1894, št. 16569, dež. zak. št. 3 iz l. 1895, se je poročalo o podelitvi dopustil za izvrševanje zidarskega in tesarskega obrta in sicer:

1.) Na c. kr. deželno vlado, da naj se vsled rekurza Antona Janežič-a iz Hrastja, občine Grosuplje,

ki se je izkazal s 25letno praktično uporabo pri tesarskem obrtu, temu podeli tesarsko dopustilo za selske občine Šmarje, Grosuplje, Slivnica, Račna in Št. Jurij.

2.) Na mestni magistrat ljubljanski, da naj se zidarskemu mojstru Jakob Urbančiču iz Gorenje vasi v logaškem okraju podeli dopustilo za izvrševanje zidarskih del v predkrajih Hradeckijevavas, Kurjavas, Črnavas, Havptmanca in Ilovca.

3.) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju se je poročalo, da naj se podeli zidarsko dopustilo Angelo Molinaro iz Škofje Loke in Jerneju Dolenc-u iz Gabrške gore za sodni okraj škofjeloški. Prošnje J. P. iz Podbrezja za podelitev tesarskega dopustila, zbornica ni mogla priporočati, ker se prositelj ni izkazal z najmenj štiriletno praktično uporabo pri tem obrtu.

4.) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Postojini, da naj se Alojziju Repič-u iz Šturije podeli zidarsko dopustilo za ves politiški okraj postojinski. Prošnje Fr. R. iz Vrhpolja zbornica ni mogla priporočati, ker prositelj ni dokazal, da se je vsaj 4 leta praktično uporabljal pri tem obrtu.

5.) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu, da naj se Jan. Nose-ju iz Vel. Korena za sodni okraj Žužemperški podeljeno zidarsko dopustilo raztegne na sodna okraja ribniški, velikolaški in zatiški in da naj se Lorencu Menartu iz Rupreč podeli tesarsko dopustilo za ves politiški okraj novomeški.

7.) Na c. kr. okr. glavarstvo v Čenomlju je poročala zbornica, da ne more priporočati prošnje J. P. iz Petrovasi za podelitev zidarskega dopustila, ker se prositelj ni izkazal, da se je vsaj 4 leta praktično uporabljal pri tem obrtu.

8.) Zbornica ni mogla pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kamniku priporočati prošnje J. T. iz Šmarce za podelitev zidarskega dopustila, ker prositelj ni dokazal, da je zmožen ta obrt samostojno izvrševati.

9.) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Krškem je poročala zbornica, da naj se podeli zidarsko dopustilo Fr. Recelju iz Šmarja, za sodni okraj kostanjeviški, Fr. Kostanjevicu iz Češnjic za ves politiški okraj krški in Jan. Zore-tu iz Zg. Zabukovja za sodne okraje Mokronog, Novomesto in Trebnje. Prošnje J. C. iz Dobravce za podelitev tesarskega dopustila zbornica ni mogla priporočati, ker prosilec ni dokazal, da je zmožen ta obrt samostojno izvrševati.

10.) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani, da naj se podeli zidarsko dopustilo Iv. Križmanu iz Št. Jurija za sodni okraj ljubljanske okolice in Fr. Kogovšek-u iz Preserja za ves politiški okraj ljubljanske okolice, potem tesarsko dopustilo Antonu Cankarju iz Studenca za ves politiški okraj ljubljanske okolice in Jan. Kocmanu iz Ponove vasi za selske občine Št. Jurij, Grosuplje, Račna, Slivnica in Šmarje.

11.) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Kočevju, da naj se podeli zidarsko dopustilo Jož. Treu iz Tracento na Beneškem za ves politiški okraj kočevski in Jak. Santi iz Gorenjevasi za sodna okraja ribniški in velikolaški, potem Leopoldu Bevku iz Bukovice tesarsko dopustilo za sodni okraj ribniški. Zbornica ni mogla priporočati prošnje Ant. Jakšiča iz Jakšič in Fr. Levsteka iz Lienfelda za podelitev zidarskega dopustila ker prositelja nista zadostila postavnim zahtevam.

12.) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici je poročala zbornica, da naj se podeli zidarsko dopustilo Jož. Svetinu iz Grabč za selske občine Bled in Zg. Gorje, Mat. Dežmanu iz Lancevega za sodni okraj radovljiški in Andr. Tolazziju iz Ljubljane za

selsko občino Bled, potem tesarsko dopustilo Blažu Marovtu iz Zagorice za selske občine Bled, Zg. Gorje; Boh. Bistrica, Breznica in Koroška Bela in Jan. Koniču iz Bleda za selski občini Bled in Zg. Gorje.

n) C. kr. deželna vlada je z dopisom z dne 13. avgusta 1896, št. 12396 naznanila zbornici, da je c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje z ukazom z dne 4. avgusta t. l. št. 8331, odredilo, da je v sledečih krajih ob jesenskih in zimskih mesecih ustanoviti 4 do 6 tednov trajajoče, zaporedne učne tečaje za pletenje slame in sicer:

1.) v Domžalah za občine Domžala, Dob, Jarše, Dragomelj, Ihan, Podrečje, Depalja vas, Homec in del Brezovice;

2.) v Moravčah za občine Moravče, Drtija, Velika vas, Spodnje Koseze, Peče in del Brezovice;

3.) na Rovi;

4.) v Mengišu za občine Mengeš, Loka, Moste in Suhadole;

5.) v Kamniku za občine Kamnik, Podgorje, Zgor, Tuhinj, Tunjice, Stranje in Mekine;

6.) v Šmarci;

7.) v Dolskem za občino Dolsko in Dol;

8.) v Trzinu za občini Trzin in Rašica;

9.) v Radomljah za občini Radomlje in Volčji potok;

10.) na Prevojah za občini Prevoje in Krtina;

11.) v Lukovicah za občina Lukovica, Zlato polje, Češnjice in Rafolče;

12.) v Cerkljah za občine Cerklje, Lahovče in Zalog. Plača za učitelje v slamarskem pletenju se vzame v proračun c. kr. ministerstva za uk in bogočastje s pogojem, da vse druge z ustanovitvijo teh učnih tečajev spojene stroške pokrijejo krajevni činitelji. Ces. kr. deželna vlada je z ozirom na dopis z dne 25. aprila 1895, števil. 2437 obvestila o tem zbornico in pripomnila, da je s osnovo napominanih tečajev visoko ministerstvo dalo pooblastilo, da se pozoveta predlagana strokovnjaka Matija Oberwalder in Kvintil Donnini iz Florence in sicer prvi za dobo treh mesecev, poslednji pa za dobo dveh let začenši s 1. oktobrom 1896. Radi nadaljne uredbe tečajev so se poslale zbornici po c. kr. okrajnih glavarstvih v Kamniku in Kranju predložene pojasnitve občin glede prostorov, njihne razsvetljave in kurjave itd. in se je zbornica naprosila, da poveri uredbo tajniku gospodu cesarskemu svetniku Ivanu Murniku, ki naj blagovoli v dogovor stopiti z dotičnimi občinami in okrajnimi glavarstvi in tudi potrebnosti ukreniti, da se pozoveta omenjena strokovnjaka ter c. kr. deželni vladi potem zbornice naznaniti ukrenjene naredbe.

(Dalje sledi.)

Obrtniške raznoterosti.

Vpis varstvenih znamk na Ruskem. Vsled poročila z dne 25/13. avgusta podanega od c. in kr. glavnega konzulata v Petrogradu c. in kr. ministerstvu za vnanje stvari je carsko rusko finančno ministerstvo v izvršitev novega ruskega zakona o varstvu znamk z dnem 26. febr. t. l. odredilo, da se morajo vse doslej na Ruskem potrjene tovarniške znamke tekom jednega leta počenši od razglasitve zakona to je od dne 31/19. marca 1896, obnoviti. V določilih glede predložitve prošenj za vpis znamk so se odredile nastopne premembe: 1. Izpiskom znamenih zapisnikov tujih trgovskih in obrtniških zbornic, ki se imajo kakor doslej priložiti prošnjam, je pre-skrbeti poverjeno rusko prestavo. 2. Od vsake tovarniške

gotovo bo kot nasprotnik Evropejcev potegnil na škodo Španjcev z vstaši.

Amerika. — Več mesecev trajajoči volilni boj v Združenih državah je končan in voljenih je izmed 447 volilnih mož 312 takih, ki bodo svoje glasove oddali Mac Kinley-u kot kandidatu za stol republikanskega predsednika. Nasprotni kandidat Bryan je dobil le 135 glasov. Zmagali so kapitalisti proti demokratični stranki. Mac Kinley si je stavil v program načelo, da je Ameriko z visokimi carinami zapreti evropskim izdelkom. Demokrat Bryan je udrihaje po kapitalu, se potezal za svoj mandat. Zmagali so kapitalisti, lastniki rudnikov, železnic, petrolejskih in drugih tovarn proti zemljiškim posestnikom in delavcem. S tem, da je demokratska stranka propala, še ni končan boj ta se bo nadaljeval. Demokratska stranka se bo upirala nadalje kapitalistom.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

Zbornični tajnik se je v zmislu tega dopisa obrnil na ces. kr. okrajni glavarstvi Kamnik in Kranj, da sporazumno z njima izvrši naročilo. V dotičnih dopisih je ta poudarjal, da bi se potrebovalo mnogo časa, če bi se dogovarjalo z vsako krajevno občino posebej. Zategadelj se je po predidčem posvetovanju z nekaterimi občinami in tovarnarji stavil zadeven predlog na omenjeni c. kr. okrajni glavarstvi. Pri teh shodih bi bilo urediti vprašanje glede stroškov za slamopletarske tečaje, njihno razsvetlavo, kurjavo in snaženje in pri nekaterih krajih tudi za stanovanje za slamopletarskega učitelja. Poleg tega bi se tudi lahko v obče razmotrivalo vprašanje, kako pospešiti pridelovanje slame za pletenje. O vsebini zgornjega deželno-vladnega dopisa so se obvestili tudi tovarnarji slamniki. C. kr. okrajni glavarstvi Kamnik in Kranj sta v svojih dopisih z dne 26. avgusta, oziroma 3. septembra 1896. l. izjavili, da se strinjati s predlogom zborničnega tajnika. Vsled tega je zbornični tajnik naznanil c. kr. okrajnemu glavarstvu v Kamniku, da se je vsem udeleženi občinam poslal dopis, s katerim se je naznanilo, da je vic. c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje z ukazom z dne 4. avgusta t. l. št. 8331 odredilo, da je v dopisu c. kr. deželne vlade z dne 13. avgusta 1896, št. 12.396 zaznamovanih krajih ob jesenskih in zimskih mesecih osnovati štiri do šest tednov trajajoče učne tečaje za slamopletarstvo. Dalje se je naznanilo, da so se v posvetovanje radi stroškovnega vprašanja povabila zastopstva občin:

- 1.) v Domžale občine Domžale, Dob, Jarše, Dragomelj, Ihan, Podrečje, Depalja vas, Homec, Brezovica, Trzin, Rašica in Radomlje;
- 2.) v Lukovico občine Prevoje, Krtina, Lukovica, Zlato polje, Češnjice, Rafolče in Rova;
- 3.) v Kamnik občine Kamnik, Podgorje, Zgornji Tuhinj, Tunjice, Stranje, Mekine, Šmarca in Volčji potok;
- 4.) v Dolsko občine Dolsko in Dol;
- 5.) v Moravče občine Moravče, Drtija, Velika vas, Spodnje Koseze, Peče in Brezovica;
- 6.) v Mengeš občine Mengeš, Loka, Moste in Suhadole.

Shodni dnevi so se določili sledeče: a) za Domžale 14. sept. ob 9. uri dop.; b) za Lukovico 14. sept.

ob 2. uri pop.; c) za Moravče 15. sept. ob 9. uri dop.; d) za Kamnik 17. sept. ob 2. uri pop.; e) za Dolsko 24. sept. ob 10. uri dopoldne. Občina Brezovica se je obvestila, da se posvetovanj lahko udeleži v Domžalah ali pa v Moravčah, kakor ji bolje hodi. Isto se je naznanilo c. kr. okrajnemu glavarstvu Kranj glede shoda v Cerkljah, h kateremu so se za 16. septembra 1896. l. ob polu 3. uri povabile zastopstva občin Cerklje, Lahoviče in Zalog.

Predno se govori o uspehih teh obravnav z občinami, bilo bi sledeče poročati: Ker se je mislilo, da se morebiti že l. 1895 ustanove tečaji, sta se Matija Oberwalder in Kvintil Donnini obvestila o tem, ne da bi se bilo kakorkoli vezalo ali prevzelo kako dolžnost nasproti njima. Ko se je pa videlo, da se ne ustanove tečaji l. 1895, mislilo se je v nadi, da vis. c. kr. ministerstvo dodatno to potrdi, da je s pridelovanjem slame vendarle že l. 1895. začeti. Zategadelj se je povabil Matija Oberwalder, da pride iz Florence v Domžale, da v različnih legah in krajih pripravi rezatev in belitev slame, da se po možnosti, še predno se začno slamopletarski tečaji, dobi rabljiva slama. Matija Oberwalder je ob poletnih mesecih 1895 prepotoval vse občine, katere so se že pečale s slamopletarstvom. Pri tem je imel namen, prebivalstvu razjasniti pomen pravičnega pridelovanja slame za pletenje in je seznaniti s pripravno metodo, kako jo pridelovati. Tvrdba P. Ladstätter & sinovi, c. kr. dvorni zalagatelj v Domžalah, je Matiju Oberwalderju dala na razpolago večjo množino slame, da določi, če je pri pridelovanju slame na Kranjskem tako postopati kakor na Laškem, kjer cvete pridelovanje slame za pletenje že več let. Skušnje pa so pokazale, da je na Kranjskem malo drugače postopati, če se hoče pri pridelovanju slame za pletenje doseči dobrih uspehov. Na podlagi teh skušenj je spisal Matija Oberwalder po trgovski in obrtniški zbornici z dopisom z dne 10. oktobra 1896 št. 2082 c. kr. deželni vladi predloženo „Anleitung zur Cultur des Flechtstrohes“, katere iztisi v slovenskem jeziku „Navod o pridelovanju slame za pletenje“ so se tudi predložili c. kr. deželni vladi z dopisom z dne 18. septembra 1896, št. 2082. Kakor l. 1895, tako je tudi poleti 1896 Matija Oberwalder kraje obiskal dvakrat, nekatere trikrat, in sicer drugikrat po preteku treh tednov. To je bilo po njegovem mnenju potrebno, ker se je le na ta način mogel prepričati, ali se je postopalo po njegovih navodilih. Pri tem se je pokazalo, da je komaj tretji del dosegel slamo brez napake. Vzrok je tičal v tem, da so ljudje bodisi kaj pozabili, bodisi niso prav razumeli navodil. Da se ljudem poučni spis da na roke, je dal kranjski deželni odbor navod za pridelovanje slame za pletenje v slovenskem jeziku natisniti v 2200 iztisih in v nemškem jeziku v 200 iztisih. Večji del prvih je zbornični tajnik razdelil na shodih radi osnove slamopletarskih tečajev mej občinske zastopnike. Poleg tega se je ta navod v slovenskem jeziku objavil tudi v glasilu c. kr. kmetijske družbe „Kmetovalec“ in v „Novicah“.

Od 15. junija do konca julija t. l. je Matija Oberwalder prepotoval: Dol, Vinje (občina Dolsko), Ihan, Št. Jakob (občina Podgorica), Pšato (občina Podgorica), Dragomelj, Podrečje, Mengeš Radomlje, Jarše, Homec, Peserje (občina Spodnje Koseze), Gorico in Vrhpolje (občina Moravče), Podgoro in Sajevše (občina Dolsko), Videm (občina Dol), Topole (občina Mengeš), Suhadole, Moste, Križ, Kaplo vas, Nazoviče, Lahoviče, Cerklj, Zalog, Vrhpolje (občina Nevlje), Pod-

hruško in Vir (občina Podhruška), Dob, Krtino, Drtijo, Brezovico, Moravče, Št, Vid (občina Prevoje), Lukovica, Krašinja, Podsmrečje (občina Blagovica) itd. Matija Oberwalder si je prizadeval v omenjenih krajih obiskati kolikor moči vse družine, jih podučiti in tudi na polju pokazati, kako postopati, da se doseže rabljivo slamo za pletenje. Občinskim predstojnikom je dal Matija Oberwalder pismen navod za pridelovanje slame za pletenje. Poleg tega je v jednaki namen obiskal več župnikov in učiteljev; mej slednimi so nekateri navod prejeli na slovenski jezik in veliko storili za razširjatev podučnega spisa. M. Oberwalder se je kakor zatrjuje, prepričal, da je zanimanje za stvar v obče velika in da ni dvomiti o ugodnem uspehu. Glede učitelja je več občinskih zastopnikov izreklo željo, da bi se Oberwalderju izročil tudi pouk v slamopletarstvu, ker bi raztolmačenje nemškega jezika v nobeni občini ne bilo združeno s troški. Ker se je poročevalec prepričal, da bi bil pouk v jako dobrih rokah, ko bi se ugodilo tej prošnji, priporoča tudi, da se Oberwalder nastavi kot učitelj za pletenje slame. Uspehi glede prostorov in več drugih stvari se razvidijo iz sledečega: I. Pri shodu, ki se je vršil dne 14. septembra 1896. ob 9. uri dopoldne v Domžalah, so se podale sledeče izjave: 1.) Občinsko zastopstvo v Trzinu je pripravljeno prevzeti preskrbitev prostora za pouk v slamopletarstvu, kakor tudi njegovo razsvetlavo, kurjavo in snaženje. Stanovanje za učitelja ni treba, ker je Trzin blizu Domžal, kjer bo tako imel učitelj stanovanje. Občina Račica ni bila zastopana pri obravnavi. Če se bodo otroci iz te občine udeleževali pouka, nosila bo del že tako majhnih stroškov. 2.) Občinsko zastopstvo v Radomljah se je izjavilo, da prevzame troške za prostor za pouk, njegovo razsvetlavo, kurjavo in snaženje. Stanovanja ni treba radi majhne oddaljenosti od Domžal.

(Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Dobivanje premoga. Leta 1880 se je dobilo na celem svetu 365 milijonov ton premoga. Tona znaša 1000 kg. Do l. 1895 je dobivanje premoga na 629 milijonov ton. Na angleškem se je izkopalo 1880 l. 165 ton, l. 1895 pa 212 ton. Močno je poskočilo dobljena množina premoga v Zjedinjenih državah. Ondi se je l. 1880 izkopalo 71 milijonov l. 1895 pa 193 milijonov ton. V Nemčiji je množina dobljenega premoga poskočila od 65 milijonov na 115, v Franciji od 21 na 30, v Belgiji od 19 na 23, v Avstro-Ogerski od 17 na 34, na Ruskem od 4 na 8 in v drugih deželah skupaj od 3 na 4 milijonov ton. Avstro-Ogerska, ki je l. 1880 glede dobivanja premoga zavzemala šesto mesto, se je do l. 1895 pospelo na četrto mesto, kakor je razvidno in zgornjih podatkov.

Kmetijstvo.

Pregled zemljiškega katastra.

(Ukaz ministerstva za finance z dne 11. avg. 1896. l. zastran izvršitve § 11. v zakonu z dne 12. julija 1896. l. (drž. zak. št. 121) o pregledu zemljarinskega katastra.)

(Konec.)

5.) Zakon se ne uporablja o tistih parcelah, za katere se je na podstavi posebnih pogozdovnih zakonov,

veljajočih za Dalmacijo, Trst, Gorico, Gradiško, Istro in Kranjsko, ali na postavi zakona z dne 30. junija 1884. l. (drž. zak. št. 117) o naredbah, da se brez škode odvajajo gorske vode, izreklo, da jih je ohraniti kot gozdovje — ali katere so bile na podstavi § 19. gozdarskega zakona z dne 3. decembra 1852. l. (drž. zak. št. 250) obložene s prepovednim napisom, ki zahteva njih gozdarsko rabo.

6. Kadar je pak zaprošenemu prepisu parcel v drugo obdelavno vrsto na poti samo naposled omenjena okolnost (prepovedni predpis) in se ta prepovedni predpis ne krata njegovega namena, da omejiti na neki del parcel, tedaj je po pravnomočni primerni premembi prepovednega predpisa opraviti prepis ostalega parcelnega dela v ono obdelavno vrsto, v katero ona spada po svoji dejanski in pretežni rabi.

7.) Glede ravnanja v izvršitev predpisa parcel v drugo obdelavno vrsto je paziti pred vsem na to, da zakon določa nepreložni rok do konca junija leta 1897, do katerega morajo posestniki izreče zahtevo za prepis parcel, ako hočejo, da se bo na to zahteve oziralo.

8.) Potemtakem morajo tisti zemljiški posestniki, ki hočejo doseči da se v zamljarinskem katastru za gozdovje vpisana parcela ali neki njen del (točka 4) prepíše v drugo obdelavno vrsto ali pa, da se izloči neki del kake parcele iz prepovednega predpisa (točka 6.), to pismeno ali ustno zglasiti v zakonitem roku ali pri uradniku za razvidnost ali pa pri županu.

9.) Zglasitev mora obsegati te-le podatke:

Ime in stanovališče zemljiškega posestnika, katastralno občino, v kateri parcela leži, parcelno številko in izmero parcelne površine (ploskve), obdelavno vrsto po sedanjem zemljiškem katastru in obdelavno vrsto po poprejšnjem zemljiškem operatu, obdelavno vrsto, v katero parcela spada po dejanski in pretežni rabi, okolnost, ali se na parceli nahaja obsajen les in zlasti brez pretrga se držeč gozd, v poslednjem primeru, v kaki približni izmeri, naposled okolnost, ali se parcela nahaja v strmi, rado se usajajoči legi ali ne.

Resničnost podatkov poslednjih štirih okolnosti mora potrditi župan.

10.) V kolikor se zglasitev poda pri uradniku za razvidnost, si mora ta izprositi dotično potrdilo od župana.

11.) Pri županu vložena zglasila mora ta konec vsakega meseca vpošiljati pristojnemu uradniku za razvidnost. Za vsprejemanje zglasil je moči rabiti golic (blanketo) po vzorcu.

12.) Ta ukaz morajo razglasiti deželna oblastva jedenkrat v uradnih deželnih časnikih, dalje polit. okr. oblastva v teku roka za zglasitev trikrat v primernih presledkih v uradnem časniku, naposled v občinah tako, kakor je v katerem kraju navada.

Kmetijske raznoterosti.

Vinska letina. Ob Renu na Nemškem, kjer navadno raste kaj sladko vino, so letos le malo grozdja natrgali in vino je tako kislo, kakor že dolgo ni bilo. — Dobro vinsko

Italijani in Abesinci. Celo o morebitnem zopetnem postanku vojne mej Lahi in Menelikom se je govorilo. Kar najedenkrat pa vedo najnovejša poročila povedati, da se je sklenila mej Italijo in Menelikom mirovna pogodba. Menelik je že naznanil kralju Umberto, da je nagodbo podpisal, isto je storil tudi kralj Umberto.

Turčija. — Razmere v kraljestvu sultanovem so v starem tiru. Velevlasti si belijo glave kako urediti turške razmere Turčija pa uganja nadalje svoje burke. Le kadar jo kaka velevlast prav trdno prime, obljubi vse mogoče preosnove v korist boljšim razmeram. Tako je Franciji obljubila korenite preiskave napram onim, ki so zakrivili moritve. Dalje obeta Turčija celo z uvedbo ustave. To vse so pa le obljube v sili, katerih Turčija ne bo nikoli izvedla. Sultan ve predobro, da bi pri vsakih drugačnih razmerah ne mogel tako izmozgavati svojih podložnih zato se pa upira vsaki preosnovi. Velevlasti so že mislile na mejnarodno konferenco, v kateri bi se turške razmere uredile, a ker so prišle do tega, da bi se sporazumljenje ne moglo doseči in bi vsled tega Turčija le še večji pogum dobila, so to misel opustile. Pri vsem tem pa turška vlada pridno oborožuje svoje ljudi, nabiraje v ta namen prostovoljne prispevke. — Na Kreti je jelo zopet vreti. Vlada ne izvede reform in dogajajo se ljudem stare krivice. — V previdnem času še ni upati na ureditev razmer v Turčiji. Stvar se bo končno sama ujedla in takrat je svetovni polom nezogiben. Iz tega poloma pa Turčija v Evropi ne bo več vstala.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

3.) Občinski zastop v Domžalah izjavlja, da prevzame stroške za prostore za pouk, njihno razsvetljava, kurjavo in snaženje ter za stanovanje učitelju stvo, ki bo imel svoje stalno bivališče v Domžalah. Občinski zastopniki iz Doba, Jarš, Ihana, Podrečja in Brezovice so vzeli izjavo občinskega zastopa domžalskega zahvaljuje se na znanje, ker nimajo vsled tega nikakih stroškov. Zastop občine Brezovica prosi, da bi se cela občina udeleževala pouka v slamopletarstvu v Domžalah in ne jeden del v Domžalah, drugi pa v Moravčah, kjer imajo vsi v Domžale bližje, kakor pa v Moravče. Občine Dragomelj, Depalja vas in Homec niso bile zastopane pri obravnavi.

II. Pri tem shodu, ki je bil dne 14. sept. popoldne v Lukovici, so izjavili:

1.) Rovski občinski zastop, da prevzame tako stroške za prostore za pouk, kakor stroške za njihno razsvetljava, kurjavo in snaženje. Če bi bili troški previsoki, poprosi pri kranjskem dežel. odboru za prispevek. 2.) Zastopa občin Prevoja in Krtina sta izjavila isto, kakor rovski. Dalje menita ta občinska zastopa, da se občina Spodnje Koseze ne bi ušolala v Moravče, ampak vas Prevalje v Prevoje, druge vasi pa v Lukovico. Prevalje spada v okoliš ljudske šole v Prevojah in je le $\frac{1}{4}$ ure oddaljeno od tega kraja, dočim se mora v Moravče hoditi poldrugo uro. Drugi kraji pa imajo bližje v Lukovico, kakor pa v Moravče in je tudi občinski zastop v Lukovici s tem zadovoljen. 3. Lukoviški občinski predstojnik Janko Kersnik izjavlja, da brezplačno preskrbi take prostore za stanovanje učitelja in za pouk, kakor njihno razsvetljava, kurjavo in snaženje. Zategatelj ne bo občinam Lukovica, Zlato polje, Češnice, Rafolče in Spodnje

Koseze ničesar prispevati. Zastop občine Zlato polje jemlje izjavo občinskega predstojnika lukoviškega z zahvalo na znanje. — Češnjiški občinski predstojnik je opravičil svojo odsotnost, predstojnik občine Rafolče najbrž radi slabega vremena ni prišel. Glede premij za najboljšo slamo za pletenje so prosili vsi zastopniki, da naj se določijo premeje po 10—50 kron in ne po 25—50 kron.

II. Na shodu, ki je bil dne 15. sept. 1896. ob 9. uri dopoldne v Moravčah, so izjavili: Zastopniki krajevnih občin Moravče, Drtija in Velika vas, da prevzamejo vse stroške za stanovanje učiteljevo, potem za razsvetljava, kurjavo in snaženje prostorov za pouk. Gospod župnik in dekan v Moravčah, T. Kajdiž izjavlja da dá prostore za pouk brezplačno na razpolago. Ti zastopniki, kakor tudi dekan se strinjajo z mnenjem zastopa občine Brezovice, da je bolje, to občino tečaju v Domžalah in tudi občino Spodnje Koseze doloma tečaju v Lukovici, deloma tečaju v Prevojah prideliti. V slamopletarski tečaj v Moravčah bi bilo torej uvrstiti učence iz občin Moravče, Velika vas in Peče. Občinski predstojnik v Pečah je opravičil svojo odsotnost.

IV. Na shodu, ki se je vršil dne 17. sept. 1896 ob 9. uri dopoldne v Kamniku so izjavili: 1.) Zastopniki krajevnih občin Kamnik, da so popravljeni prevzeti stroške za stanovanje učiteljevo, za prostore za pouk njihno kurjavo, razsvetljava in snaženje, če prispevajo z razmernim zneskom tudi kraji, prideljeni tečaju v Kamniku. Če bi se to ne zgodilo, poprosi občina Kamnik kranjski deželni odbor za znesek, pripadajoč na te občine. Mesto Kamnik se sicer ne peča z slamopletarstvom, pač pa predkraji. Ker občinski zastopniki iz Podgorja in Zg. Tuhinja niso prišli na shod in je radi velike oddaljenosti iz slednjih pričakovati le slabega obiska tečaja, ker so zastopniki občin Tunjice in Stranje izrekli željo, da bi bilo bolje, za te občine v Tunjicah osnovati slamopletarski tečaj, pridejo pri kamniškem tečaju pravzaprav v poštev le občine Kamnik, Podgorje in Mekine, K tem bi prišel le še Zgornji Tuhinj, če bi se javili obiskovalci tečaja. 2. Zastopniki iz Tunjic so izjavili, da bi občina prevzela stroške za učiteljevo stanovanje, za šolske prostore, njihovo kurjavo, razsvetljava in snaženje. Ker bi ti 29 gld. komaj presegali, krili bi jih občini Tunjice in Stranje. Če bi pa to ne bilo mogoče, poprosili bi kranjski deželni odbor za podporo. 3. Zastopniki iz Stranj bi bili tudi za tečaj v Tunjicah, ker ni ta kraj tako oddaljen od Stranj, kakor Kamnik. Iz Tunjic v Kamnik se potrebuje 1 uro, iz Stranj v Kamnik $\frac{3}{4}$ do 1 ure. Poleg tega spada del stranjske občine v tunjiško župnijo. Zastopniki iz Stranj pa so izjavili, da občina ne bo nosila stroškov, in če jih ne poplačajo obiskovalci tečaja, poprosi občina kranjski dežel. odbor za podporo. 4. Zastop iz Mekin se strinja z izjavo kamniškega zastopa, in če občina nanjo pripadajočih stroškov ne bo zmogla, poprosi kranjski deželni odbor za prispevek. 5. Občinsko predstojništvo v Šmarci je izjavilo, da prevzame stroške za učiteljevo stanovanje, za učne prostore, njihovo razsvetljava, kurjavo in snaženje. Občinski predstojnik iz Šmarce izjavlja nadalje, da bi imela tudi občina Homec bližje v tečaj v Šmarco, kakor v Domžale. Prepustiti bi bilo torej tej izbero. 6. Občinsko predstojništvo v Volčjem potoku pozdravlja tudi z veseljem akcijo visoke vlade, in če bi občina ne zmogla stroškov, poprosi kranjski deželni odbor za podporo.

V. Na shodu, ki se je dne 17. sept. 1896 ob 2 uri popoldne vršil v Mengšu, so izjavili: 1. Zastopniki iz Mengša in Loke, da prevzamejo stroške za učiteljevo stanovanje, za učne prostore, njihovo razsvetljavo, kurjavo in znaženje. Če ne bi občini Moste in Suhadole, ki se nista udeležili posvetovanja, prevzeli svojega dela, poprosita občini kranjski deželni odbor za podporo.

VI. Na shodu, ki je bil dne 24. septembra 1896 ob 10 uri dopoldne v Dolskem, so izjavili zastopniki iz Dolskega, da prevzame občina stroške za učiteljevo stanovanje za učne prostore, njihovo razsvetljavo, kurjavo in snaženje, če prevzame občina Dol nanjo pripadajoči del. 2. Občinski zastopnik v Dolu je z izjavo občinskega zastopa v Dolskem zadovoljen. Občina pa bo skupno z občino Dolsko prosila za podporo, ker imata obe izdatne stroške za šolske in cerkvene namene. Obe občini prosita, da se premije za izvrstno slamo za pletenje določijo na 10—50 kron, da more več posestnikov dobiti premije.

VII. 1.) Na shodu, ki je bil dne 16 septembra 1896. ob polu treh popoldne v Cerkljah, je izjavil župan stolnega mesta Ljubljane, g. Ivan Hribar, da brezplačno da na razpolago v svoji hiši v Cerkljah učiteljevo stanovanje, učne prostore, njih razsvetljavo, kurjavo in snaženje. 2.) Občinski zastopniki v Cerkljah so vzeli to izjavo z zahvalo na znanje in so izjavili, da prevzame občina stroške za kurjavo učiteljevega stanovanja in učnih prostorov in njihno razsvetljavo. 3.) Zastopniki občin Lahoviče in Zalog so za povzdigo pridelovanja slame in za slamopletarstva. Ker pa občina odbora nočeta pokriti stroškov, prosili bodo kranjski deželni odbor, da poplača na nju pripadajoče zneske, ko naznani občina Cerklje njihno višino.

Iz teh izjav je razvidno, da se stroški za učiteljevo stanovanje, za učne prostore, njihovo razsvetljavo, kurjavo in snaženje za vse v trgovski in obrtniški zbornici poslanem dopisu omenjene učne tečaje pokrijejo po krajevnih činiteljih, ker bo kranjski deželni odbor na podlagi sklepa kranjskega deželnega zbora onim občinam, ki ne bodo čisto same nosile stroškov, dovolil podpore, in ker je tudi trgovska in obrtniška zbornica izjavila, da dovoli za učne tečaje prispevek. Ker je zbornični tajnik mnenja, da je tudi ugoditi želji občin Tunjice in Stranje, in je tudi Tunjicam dovoliti učni tečaj, bilo bi 13 učnih tečajev.

Po posvetovanju s strokovnjaki bi bili vsi učni tečaji to jesen in zimo 1896/97 in v spomladi 1897/98 naj bi se isti nadaljevali. To je zategadelj koristno, ker mora jeden učni tečaj najmanj 4 tedne trajati in je želeti, da se vseh občinah, oziroma v vseh učnih tečajih začne že l. 1896/97. Drugo leto 1897/98 bi bilo tečaje nadaljevati in čas zanje določiti po vsakokratni potrebi.

Z učnimi tečaji se 1. oktobra 1896 zategadelj ni moglo pričeti, ker je radi mnogih deževnih dnij poljsko delo zaostalo, in bi radi tega obisk tečajev bil preveč nejednakomeren. Po dogovoru s strokovnjaki in nekaterimi občinskimi predstojniki bi bilo treba začeti s tečaji dne 19. oktobra 1896.

V prvem letu je treba učne tečaje tako določiti: 1.) V Domžalah za občine Domžale, Dob, Jarše, Dragomelj, Ihan, Podrečje, Depalja vas in Brezovica. Občin Homec bi bilo prepuščati, da se odloči za učni v Domžalah ali Šmarci. V Domžalah bi bil pouk v ponedeljek, torek in sredo vsakega tedna od 19. okt.

do 29. novembra 1896. 2.) V Trzinu bi bil učni tečaj za občini Trzin in Rašica in sicer vsak četrtek od 19. oktobra do 29. novembra 1896, potem v poslednjem mesecu v dobi od 29. aprila do 1897 do 5. maja 1897 vsakdanji tečaj in bi učenci poleg tega lahko obiskovali tudi učni tečaj v Domžalah nadaljno dobo od 6. do 31. maja 1897. 3.) V Mengešu bi bil učni tečaj za občine Mengeš, Loka, Moste in Suhadole in sicer v petek in soboto od 19. okt. od 29. nov. 1896. 4.) V Radomljah bi se vršil učni tečaj za občini Radomlje in Volčji potok. 5.) V Šmarci za občini Šmarca in Homec, če se slednja odloči za Šmarco in ne za Domžale. 6.) V Rovi bi bil tečaj le za občino Rova. Pod 4, 5 in 6 zaznamovani učni tečaji bi se vršili v dobi od 30. novembra 1896 do 10. januarja 1897 in sicer v vsakem kraju po 2 dni na teden. 7.) V Prevojah bi bil tečaj za občini Prevoja in Krtina in za vas Prevalje občine Spodnje Koseze. Pod 7.) in 8.) zaznamovani učni tečaji bi se vršili v dobi od 11. januarja do 7. februarja 1897, in sicer vsaki teden v vsakem tečajnem kraju po 3 dni. 9.) V Kamniku bi bil tečaj za občine Kamnik, Podgorje, Mekine in Zgornji Tuhinj, in sicer od 8. do 21. febr. 1897. 10.) V Moravčah bi se vršil tečaj za občine Moravče, Drtija, Velika vas in Peče v dobi od 22. februarja do 10. marca 1897, ker so se Spodnje Koseze deloma pridelil Prevojam, deloma Lukovici, Brezovica pa Domžalam. 11.) V Dolskem bi bil tečaj za Dolsko in Dol od 11. do 28. marca 1897. 12.) V Cerkljah bi se vršil tečaj za občine Cerklje, Lahoviče in Zalog od 29. marca do 14. aprila 1897. 13.) V Tunjicah bi bil tečaj za občini Tunjice in Stranje od 15. do 28. apr. 1897. 14.) V Trzinu bi bil 2. tečaj te sezije od 29. apr. do 5. maja 1897. 15.) V Domžalah bi se vršil nov tečaj od 6. do 31. maja 1897 za vse omenjene občine, iz katerih bi se oglasili obiskovalci. Meseca junija, julija in deloma avgusta imel bi učitelj, opraviti s poukom o pridelovanju slame za pletenje in v belanju slsme. Septembra in deloma oktobra 1897 bi se učitelj pečal s poukom o setvi pšenice in odbiranju slame. Novi tečaji za pletenje slame bi se začeli z okt. 1897. Za premovanje izvrstne slame za pletenje bilo bi določiti mesec november 1897.

C. kr. deželna vlada je zbornica obvestila, da so se predlogi zborničnega tajnika, ces. svetnika Ivana Murnika, glede uredbe tečajev za slamopletarski pouk v dobi od 19. oktobra t. l. do 5. maja in poveritev tega pouka Matije Oberwalderju odobrili. Zajedno je c. kr. deželna vlada c. kr. okrajni glavarstvi v Kamniku in Kranju pozvala, da obvestita občine o tem in jim naročita, da jim je prebivalstvu razglasiti ustanovitev tečajev, da jim je potrebne prostore pripravljene imeti, kakor tudi za njih snaženje razsvetljavo in kurjavo skrbeti. Hkrati je c. kr. deželna vlada tudi kranjskemu deželnemu odboru naznanila otvoritev slamopletarskih tečajev in zborničnemu tajniku za njegov vspešen trud od zadevnih obravnavah izrekla najtoplejo zahvalo.

(Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Obrtni zakon. Državni zbor je rešil vladno predlogo obrtnega zakona. Predloga je sama na sebi bila jako pomankljiva, a v odseku so jo povse predelali, tako da je le malo ostalo. Vse paragrafe, ki se tičejo razmer mej mojstri in obrtniki so kar izpustili, češ, te naj rešuje bodoči državni zbor, v

Politični pregled.

Badeni in češki Nemci. — Vedno vidneje je, da vlada vse stranke vodi za nos. Kakor je levičarski poslanec dr. Exner razkril, je grof Badeni češkim Nemcem pri zaupnem posvetovanju obljubil, da bode vlada ustregla vsem njih željam. Obetal jim je mej drugim tudi razdelitev Češke po narodnostih. Ker so slišali Nemci, da grof Badeni tudi z Mladočehi čisto občuje in jim dela baš nasprotno obljube, so ministerskega predsednika sklenili v javni seji proračunskega odseka prisiliti, da se izjavi o njih željah. Grof Badeni je v javni seji pač odgovoril na njih vprašanja, a tako nejasno, da se na nobeno stran ni ničesar zavezal. Češki Nemci so sedaj od združene levice zahtevali, naj pojde v opozicijo, ker ministerski predsednik v javnosti ni dal taciš pojasnil, kakor pri zaupnem posvetovanju. Vodje združene levice so pa bili proti opoziciji, češ, da se grof Badeni nikakor ni nasprotno izjavil. V resnici pa Chlumecky, Menger in drugovi ne gredo v opozicijo, ker vedo, da moravski in šleški Nemci zgube dosedanji vpliv ako jih ne bi podpirala vlada.

Podeželenje zavarovanja. — Državni zbor se je minoli teden posvetoval o Wurmbrandovem predlogu, da se podeželi zavarovanje proti ognju. Osnovale naj bi se deželne zavarovalnice, ki bi same imele pravico prejemati zavarovanja. Vlada je odločno ugovarjala taki preosnovi zavarovanja, naglašajoč, da imajo že obstoječe zavarovalnice take pravice, da bi lahko državo tožile, ako se jim vzame pravico zavarovati proti ognju. Od poslancev je jedini Noske načelno ugovarjal osnovi deželne zavarovalnice. Protisemitje so mu očitali, da govori le za neko banko, pri kateri ima dobro službo. Noske je hudo odgovarjal na te napade in dr. Luegerju očital, da z različnimi političnimi mnenji krošnjari in ljudi slepari. To je povod velikemu škandalu v zbornici. Konec razpravi je bil, da se je predlog vrnil odseku, da ga nekaj predela. S tem je pa stvar pokopana za sedanje zakonodavno zasedanje.

Nemški liberalci in vlada. — Nemška liberalna stranka je bila poskusila vreči vlado z napadi po tujih časopisih. Spravila je v budimpeštanske in berlinske liste članke, v katerih se obsoja Badenijeva politika, ki nasprotuje trodržavni zvezi. Dotični članki so bili tako pisani, kakor bi jih bila inspizirala sam minister vnanjih stvari Goluchovski in ogerski ministerski predsednik Banffy. Zasejati so mislili nemški liberalci nezaupnost mej Badenija, Banffyja in Goluchovskega nadejajoč se, da potem Badeni odstopi in se pokliče kako liberalno ministerstvo, ki bode levičarjem bolje po volji. Namen se pa levičarjem ni posrečil, samo malo osmešili so se. Poleg tega bode grof Badeni se nanje manje oziral, ker je videl, kako so ga levičarski kolvodje hoteli izpodkopati. Levica nima več moči, da bi mogla vreči kako vlado. Očitno se proti vladi niti prav nastopiti ne upa, ker ve, da jej vlada pri vsakih volitvah mnogo škoduje. Celo češki Nemci sami se ne upajo odločno postaviti po robu vladi in le čakajo, če bi Badeni zinil zanje kako ugodno besedo.

Hrvatski deželni zbor se je sešel v soboto in je v prvi seji volil državne poslance za državni zbor. Seveda je volil vladne privržence. Opozicija je ugovarjala volitvi, ker je deželni zbor nezakonito pozvan. Kraljevi reskript, s katerim se je sabor pozval, je bil sopodpisal ogerski ministerski predsednik, ne pa hrvaški ban. Hrvaški deželni zbor je za Hrvate čisto notranja naprava, ki nima z Ogrmi nobene druge zveze, kakor da voli državne poslance. Zato je pa jedino ban opravičen se sopodpisovati na take pozive. Seveda večina se za take državnopravne pomislke ni ozirala. Hrvatski vladni pristaši že tako niso družega kakor madjarski hlapeci. — Izvolitev Davida Starčevića v Delnicah saborska večina ne misli potrditi. Po nje mnenju David Starčević nima volilne pravice, ker ni upisan nikjer na Hrvaškem mej volilce. Po zakonu se

mu volilna pravica odrekati ne more, a formalno je pa nima, ker je ni reklamoval.

Folnegović. — Hrvatski politik dr. Folnegović je hotel odložiti svoj mandat, ker je s svojo stranko bil prišel nekoliko v navzkrižje. Volilci so mu pa te dni podali zaupnico in je zatorej obdržal mandat. Osnovati hoče svojo stranko. Njegova stranka bode liberalna in bolje zmerna kakor je stranka prava. To bode že osma opozicijska stranka na Hrvaškem. Vladi je pač tako razcepljenje opozicije jako povolji, kajti potem jej ni nič nevarna.

Demonstracija za občno volilno pravico. — V nedeljo so v Budimpešti bili delavci priredili veliko demonstracijo za občno volilno pravico. Policijsti so demonstrante razgnali in jih več zaprli. Madjarski vladni stranki je jako nepovoljna agitacija za občno volilno pravico, še bolj kot je bila mnogim avstrijskim strankam. To dobro ve, da večine več ne dobi, da se upelje kak pravičnejši volilni red. Celo Madjari sami bi najbrž v zbornici več večine ne imeli. Upirati razširjenju volilne pravice se je pa težko, ker so baš ogerski vladni pristaši vedno hoteli biti liberalni.

Turčija. — Da Turčija za svoje nesnosno počenjanje potrebuje denarja, je umevno. Koliko pojedjo le nenasitljive sultanove blagajnice. V namen, da bi mogla še nadalje za nos voditi velevlasti, jela se je Turčija poganjati za večje posojilo. Ker na svoj kredit ne dobi več posojila, prosjači pri velevlastih, da bi za njo jamčevale. Ona trdi, da bo izposojeni denar porabila za izvedbo reform. Velevlasti so že spoznale do dobra pretkano Turčijo in ni verjetno, da bi se ji katera usedla na limance. Kapitalisti se mnogo prizadevajo, da bi mogli izposoditi denar na velike obresti, podkupujejo liste in prigovarjajo velevlasti. A ne bo šlo. Turčija ima za reforme že dosti denarja, če iste hoče izvesti, a resnica je, da bi rada imela denar v druge namene.

Kuba. — Mej tem ko se poroča o uspehih španjske vojske na Kubi, vedo privatna poročila povedati, kako slabo se godi Španjcem. Španjska vlada bi rada prikrla svoje neuspehe. Ravno ve neko oficijelno poročilo povedati, da so španjski vojaki ubili ustaškega kolvodja Sanchez-a. Takih poročil je bilo že mnogo, a pokazalo se je, da so bili v večini pretirana. Ista bo najbrže s tem poročilom. Španjska vlada sedaj močno pritiska na poveljnika Weyler-ja, da že skoro užene puntarje. Dne 7. decembra se snide ameriški kongres. Tedaj namerava predsednik Združenih držav Cleveland predlagati, da naj se kubanski ustaši proglašajo za vojujočo oblast. Zato si prizadeva Španija, da bi Weyler prej naklestil ustaše. Malo neverjetno je, da bi mogli Španjci sedaj naenkrat premagati vstaše, ko se vendar že toliko časa bojujejo proti njim. Lahko se pripeti španjski vojski, da bo poražena pri svojem poskusu. Pa saj se mora kubanski prepir vendar enkrat za zmirom odločiti.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

o) C. kr. ministerstvo za notranje stvari je prošlo c. kr. trgovsko ministerstvo, da zasliši trgovske in obrtniške zbornice o neki ulogi profesorjev na c. kr. državni obrtni šoli v I. dunajskem občinskem okraju, Avgusta Hanischa in Henrika Schmida, glede državne podpore in pospeševanje po njih nameravane prijave seznama vseh v kraljestvih in deželah, zastopanih v državnem zboru, obstoječih kamenolomov. Po predlogu imenovanih profesorjev, naj bi se vprašalne pole, urejene v deželnih jezikih, potom okrajnih glavarstev

dostavile občinam in tako posestnikom kamenolomov v natančno izpolnitev. Izpolnjene vprašalne pole bi bilo občinskim predstojništvom zbrati in c. kr. državnim obrtnim šolam, oziroma c. kr. strokovnim šolam za obdelovanje kamna, v katerih okolišu so dotične občine, poslati v pregled. Tako pregledano in zbrano po občinah urejeno gradivo bi bilo dostaviti osrednjemu oblastvu, ki bi se moralo določiti za to in ki bi imelo preskrbeti drugokratni pregled in sestavo ter tisek kamenolomskih seznamov, ki bi jih bilo iz tega sestaviti. Predlagateljica sta tudi izjavila, da rada oskrbita končno uredbo dela, in upata, da bi na ta način nastal, kolikor moči popolen kamenolomski seznam bistveno pripomogel k največji razširjavi znanja o tem, koliko in kakšnega kamenja je dobiti v posameznih kamenolomih, in vsled tega k povzdigi kamenjske obrtnije in vseh z njo zvezanih pridobitnih strok ter da bo tako tudi za vse strokovne kroge koristen pripomoček. Zbornica je poizvedovala in se pripričala, da bi tak kamenolomski seznam vsekako dosegel nameravani smoter, da bi se lahko tudi za Kranjsko sestavil, če bi se le od občin in posestnikov kamenolomov zahtevalo to, kar jim je storiti mogoče. Na vprašanje, kakor: mineralogično ime geologiška tvorba kamenja, morebitne tuje primesi, specifična teža, uporna moč proti pritisku, sprejeta voda v težnih odstotkih bi po mnenju zborničnem mogli odgovoriti le oni posestniki kamenolomov, ki imajo tehniške moči v službi. Ker bi se pa vrednost seznama jako zmanjšala, če bi se ne odgovorilo na ta vprašanja, bilo bi skrbeti za to, da se drugim potom dobe podatki. Morebiti bi jih preskrbeli tehniški organi političnih deželnih oblastev. Vprašalne pole bi bilo s primernim navodom potom c. kr. okrajnih glavarstov dostaviti občinam in po njih posestnikom kamenolomov. Izpolnjene vprašalne pole bi se potom občinskih predstojništev poslale okrajnim glavarstvom ki bi jih, urejene po občinah, predložile političnemu deželnemu oblastvu v pregled. Kadar bi se zgodilo to in odgovorilo na zgoraj navedena vprašanja, bi političsko deželno oblastvo zbrano gradivo predložilo osrednjemu oblastvu, ki bi se imelo odločiti.

p) Udeležena ministerstva so od parlamentarične strani opozorjene vzela v pretres vprašanje, če bi v namen odvrnitve prevar pri nakupovanju drožij ne kazalo odrediti, da se mora pri onih drožij, ki pridejo v prodajo, na odvitkih navesti, kake vrste so dotične droži, če so iz špirta, piva ali če so mešane. Kakor je najvišji zdravstveni svet izjavil ministerstvu, ni sicer prodaja drožij iz piva ali mešanih drožij iz špirta z zdravju škodljivimi posledicami spojena, pač pa jo je smatrati za ponarejanje živil in se torej nudi prilika, da se s posebno odredbo določi, da se mora kakovost drožij, oznamenovati in bi se tako ognilo raznim pritožbam v tem oziru. Ker je pa vedeti, da na rešitev tega vprašanja zelo vplivajo kupčijski oziri, posebno tudi konkurenčne razmere mej pridelovalci raznih vrst drožij, kakor tudi razmere, ki nastajo vsled uvoza drožij iz inozemstva, je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo zbornico povabilo, da izreče svoje mnenje. Zbornica se je na podlagi došlih ji izjav in poizvedeb izrekla proti temu, da bi se morala oznamenovati kakovost. Če bi se droži na odvitkih zaznamenovale kot droži iz špirta, piva ali kot mešane droži, bilo bi to škodljivo za izdelovanje tuzemskih drožij. Droži piva pri vrhu zvretega je staviti v jedno vrsto z droži iz špirta. Droži od piva pri vrhu zvretega se na Nemškem, Francoskem in v

Belgiji, kjer se varijo pri vrhu zvretega piva, rabijo že od nekdanj, ne da bi bila posredno ali neposredno zdravju škodljiva. Te droži so iste, le sredstvo, s katerim se pripravljajo, je različno; zmes drožij iz špirta in drožij iz piva pri vrhu zvretega se torej ne more smatrati za ponarejanje in take zmesi bi tudi ne bilo moč spoznati. Iz tega razloga ima nemško pridelovanje drožij lažje stališče nego avstrijsko, ki je obvezano navesti zmes in je tako izpostavljeno predsodkom občinstva. Na Saksonskem in v Pruski Šleziji je več pivovarn, ki varijo pri vrhu zvretega pivo, ki bi svoje droži pod oznamenilom „droži iz špirta“ lahko uvažale v Avstrijo, ker se jih ne more nadzorovati in bi tako domačemu pridelovanju drožij mnogo škodile. Pri dnu zvrete drože iz piva dajo kruhu grenak okus in jih le ljudstvo na deželi rabi pri kruhopekarstvu. Tudi je zbornica mnenja, da naj bi se prisilno oznamenovanje za droži tudi zaradi tega opustilo, ker bo zakon o živilih varoval stranke oškodovanja.

r) V zadnji seji se je naznanilo, da je trgovska in obrtniška zbornica v svojem poročilu na c. kr. deželno vlado priporočala prošnjo stavbenikov in trgovcev s stavbenim materijalom v Ljubljani za odpravo omejitve, pri dobivanju stavbenega materijala vseh vrst, kateri se ima rabiti za popravo in zopetno zgradbo poslopij v Ljubljani in okolici, ki so trpela vsled potresa. Po poročilu južne železnice na visoko c. kr. železniško ministerstvo so se pri razvitju voznih olajšav, katere sta dovolili državna in južna železnica povodom potresne katastrofe, jele dogajati zlorabe. Visoko c. kr. železniško ministerstvo je z ozirom na financijelne interese, ki tu pridejo v poštev in da zbrani, da bi se po modifikaciji, o kateri je govor napravile težkoče, ki ne odgovarjajo namenom iz katerih se je dovolila olajšava, odredila, da je v namen da se dotična vprašanja razjasnijo, sklicati konferenco udeleženih faktorjev. Pri konferenci, ki se je vršila pri c. kr. deželnem predsedništvu, je bila zastopana tudi zbornica, ki je tudi — poleg opomb v zadnjem sejnem zapisniku — vsled dopisa c. kr. deželnega predsedništva z dne 16. septembra t. l. opozorila interese v tukajšnjih listih za olajšave, katere je dovolila južna železnica. C. kr. deželno predsedništvo je obvestilo dalje trdi zbornico, da se razglasilo o zadevi jednotne uredbe znižanja voznine za stavbeni materijal v Ljubljano na progah c. kr. državnih železnic in južne železnice nahaja v naredbenem listu za železnice in brodarstvo z dne 15. septembra 1896, št. 105 pod točko 1440 in 1443. Po tej dovoljuje južna žel. 50 % od voznih postavkov na podlagi tabel za preračunanje pristojbin v lokalnem prometu in sicer s to omejitvijo, da mora dotična pošiljatev preteči najmanj 400 km železnice. Nadalje se določa, da more pri pošiljativah, za katere se voznina plača po naknadni teži, oziroma za najmanj 10.000 kg porabljenega vagona, biti jednotni postavek 0,26 vinarjev več eventualni ogerski transportni davek za 100 kg in 1 km in pri pošiljativah v manjših količinah ima znašati jednotni postavek 0,32 vinarjev več eventualni ogerski transportni davek za 100 kg in 1 km. Olajšave zadevajo pošiljateve stavbenega materijala vsake vrste, če se isto kot tovarno blago prevaža, od vseh postaj južne železnice in postaj proga Dunaj-Pottendorf-Dunajsko Novomesto v Ljubljano. Iste se dovoljujejo stavbenim gospodarjem samim in morajo za nje prej sami prositi. Dotični vlogi se mora priložiti potrdilo mestnega magistrata, iz katerega je razvidna kako-

vost in približna teža pošiljatve, ime in stanovališče gospodarjevo in železniška postaja s katere blago prihaja. Ta olajšava ima veljavo od 1. oktobra 1896. do preklica, najdalje pa do konca decembra 1897. in se izvrši povračilnim potom, kedar dotični stavbeni gospodar kot prejemnik predloži na njega se glaseče izvršne vozne liste, kateri dokumenti pa se morajo predložiti najkasneje dva meseca po preteku olajšavne dobe. C. kr. državne železnice dovoljujejo za pošiljatve stavbenega materiala vsake vrste kot tovorno blago od vseh postaj v oddelku A. lokalne tarife za tovorno blago, del II., snopič I., navedene proge v Ljubljani od 1. oktobra 1896. leta do preklica, najdalje pa do 31. decembra 1897. leta — 50 % popust od vozniških postavkov na podlagi tabele za preračunanje pristojbin pod številko VII. oddelek A v lokalni tarifi za tovorno blago do meje jednotnega postavka 0.1 kr. za 103 kg in 1 km in voznega postavka 4 kr. za 100 kg. Olajšava se dovoli le dotičnim stavbenim gospodarjem samim, če prosijo za njo. Dotične vloge je pošiljati na c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku in jim je dodati iste priloge, kakor pri onih na južno železnico. Olajšava se izvrši povračilnim potom proti predložitvi izvornih vozniških listov glasečih se na stavbenega gospodarja kot prejemnika. Ti dokumenti se imajo pa v svrhu likvidacije najkasneje do konca februarja 1898 predložiti c. kr. ravnateljstvu drž. železnic v Beljaku.

s) Zbornica je priporočala prošnjo c. kr. priv. fužinske tovarne za les Fidelis Terpinčevi nasledniki za izposlovanje znižane voznine za quebracho-les in quebracho čreslo. Visoko c. kr. železniško ministerstvo je na to sporočilo, da se je prošnja odstopila južni železnici v natančen pretres in poročanje. Imenovana železniška uprava je poročala, da se je za prevažanje quebracho lesa iz Trsta v Zalog uvel znižani vozni postavek 56 vinarjev za 100 kg, če se plača najmanj za 10.000 kg za vozni list in voz, za sedaj z veljavo do preklica, najdalje pa do konca decembra 1896. l. Proti dosedanjemu znižanemu voznemu postavku 72 vinarjev, pomeni ta popust 16 vinarjev. Glede zaprošenega znižanja tarif za prevažanje zdrobljenega quebracho-lesa iz Zaloga na Češko, Moravsko in Šlezijo, se je v VII. zavezni konferenci južno- in severo-avstrijsko-ogerske železniške zaveze sklenilo, da naj se za promet od Zaloga v podporo podjetja v okviru prometa mej južno železniškimi postajami in Češko uvedejo primerni vozni postavki. Od tovarne za barvani les na Fužinah se je nato od železniške strani zahtevalo, da naj naznani one postaje, za katere misli izvrševati pošiljatve. Na podlagi zgornjega sklepa dovoljeni vozni postavki se imajo takoj uvesti, kakor hitro temu končno pritrudi udeležena železniška uprava. O tem se je tovarna za barvani les obvestila in se je priporočala njena nadaljna vloga na c. kr. priv. južno železnico in se je vis. c. kr. železniškemu ministerstvu predložila obširna prošnja imenovane tvrdke. Ker so se v ti prošnji navele nove stvari v znižanju voznine za quebracho-les in quebracho čreslo, je zbornica prošnjo toplo priporočala.

š) Zbornica je pri vis. c. kr. trgovinskem ministerstvu priporočala prošnji zadrug čevljarjev, krojačev, klobučarjev in rokovičarjev, v katerih se je prosilo za podelitev po jedne ustanove v namen obiska razstave modernih delavskih pripomočkov v c. k. tehnološkem obrtnem muzeju na Dunaji. Načelnik krojaške zadruge v Ljubljani Franc Šturm je vsled naznanila c. kr. tehnološkega obrtnega mu-

zeja obiskal drorano za mali obrt in si obledal razstavljene predmete z velikim zanimanjem. Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo je z ukazom z dne 17. oktobra 1896 z ozirom na zgornje poročilo zbornice naznanilo, da je dovolilo čevljarški zadrugi v Ljubljani ustanovo v namen obiska dvorane za mali obrt v tehnološkem obrtnem muzeju na Dunaju v navadni izmeri, namreč povrnitev potnih stroškov III. razreda osobnega vlaka in nazaj in po štiri goldinarje za vsak dan bivanja v tehnološkem obrtnem muzeju; prošnja krojaške zadruge v Ljubljani za podelitve jednake ustanove se ni mogla uslišati, ker se v tem slučaju gre zgolj na ogledanje šivalnih strojev vsled česar podelitev ustanove ni zadostno utemeljena. O tem sta imenovani zadrugi obvestiti in je prvi pripomniti, da odbere štipendista in da zapisnik, iz katerega je izvršitev te volitve posneti, predloži c. kr. tehnološkemu obrtnemu muzeju, ki bo za obisk dvorane za mali odločilo prikladni čas in poskrbelo za izplačilo ustanove.

Zbornica je vzela ta naznanila odobruje naznanje.

III. Zbornični svetnik Franc Omersa poroča o prošnji trškega predstojništva v Radečah za dovolitev naprave javne tehnice. Po § 10 zakona z dne 19 jun. 1866 drž. zak. št. 85 se je pri tem ozirati na krajevne razmere in imajo po § 14. tega zakona občine prvo pravico do take dovolitve. Ker v trgu Radeč ne obstaja javna tehnica, in je tam živaljen promet z blagom razne vrste in se vrši tam vsako leto tudi več letnih in živinskih sejmov; zategatelj je potreben zavod, ki bi imel pravico, o po njem izvršenem tehtanju in njega uspehih izdajati spričevala z dokazilno močjo javnih listin. Odsek se je prepričal, da bi bilo občne koriste, če bi se v Radečah napravila javna tehtuica in torej predlaga:

Častita zbornica blagovoli v svojem poročilu na c. kr. okrajno glavarstvo v Krškem prošnjo trškega predstojništva najtopleje priporočati. — Predlog se sprejme.

IV. Podpredsednik Anton Klein poroča o vprašanju, če so mizarji upravičeni šipe vdevati v okna. Po ministerskem ukazu z dne 30. junija 1894, drž. zak. št. 110 je steklarski obrt rokodelski in ni v krajih, kjer so steklarji, mizar opravičen s šipami oskrbovati oken, ker ima po § 37. zakona z dne 15. marca 1883., drž. zak. št. 39, le pravico združiti vsa za popolno dovršitev svojih izdelkov potrebna dela in imeti v službi potrebne pomožne delavce tudi drugih obrtov. Po mizarju izdelano okno je popolnoma dovršen mizarški izdelek in v krajih, kjer vrši kdo drugi steklarski obrt, ne sme mizar v svoje lastne izdelke tudi šip vdevati. Če bi postavne določbe razlagali drugače, bi bil, osobito v velikih krajih, steklarski obrt popolnoma uničen, ker bi steklarju ostala le čisto majhna popravljalna dela. Pri tem pa je omenjati, da v krajih, kjer ni steklarja in je daleč do njega, jako često mizar, klepar i. dr. včasih tudi kak samouk ali hišni gospodar sam vdeva šipe v okna. To se dogaja zategadelj, ker bi bilo pač predrago, radi ene šipe eno ali več ur daleč hoditi k steklarju ali ga narociti. Ker je v političnem okraju Črnomlju le po en steklar v Metliki, v Črnomlju in v Loki pri Črnomlju, se ni čuditi, če v odstot zelo oddaljenih krajih ne vdeva vedno šip steklar. Obrtniško se pa tudi v teh krajih mizar ne sme pečati s steklarstvom. Odsek torej predlaga: Zbornica ima izreči v tem zmislu svoje mnenje c. kr. okrajnemu glavarstvu v Črnomlju. — Sprejeto.

V. Zbornični svetnik Ivan Baumgartner poroča, da je najvišji zdravstveni svet povodom nekega pretresa v Avstriji veljavnih postavnih določb glede stavb med drugim stavil tudi predlog, naj bi se pre-mišljalo o strogi uredbi obrta za polaganje cevi (po-laganje plinovodnih cevi, urejanje razsvetljave in do-vajanje vode) in o posebni gojitvi pouka v tem obrtu na obrtnih šolah za stavbe in stroje. Pri tem je imel pred očmi popolnitev sposobnostnega dokazila za na-pominani obrt se zadevajočih določil ministerskega ukaza z dne 17. septembra 1883., drž. zak. št. 151, točka 8. v tem zmislu, da bi bila podelitev dotične koncesije spojena ne samo z izkazom praktiške, ampak tudi teoretiške sposobnosti za obrt. Zbornici je došlo povabilo, da izreče o tej stvari svoje mnenje. Pri tem je razmišljati tudi vprašanje o morebitni uvedbi obveznega strokovnega pouka v predlaganem zmislu. Po § 15, točka 17. zakona z dne 15. marcija 1883, drž. zak. št. 39, spada polaganje cevi (polaganje plinovodnih cevi, urejanje razsvetljave in dovajanje vode) med koncesijonovane obrte. Po ministerskem ukazu z dne 17. septembra 1883, drž. zak. št. 151, točka 8. se morajo prositelji za podelitev dopustila za polaganje plinovodnih cevi, urejanje razsvetljave in dovajanje vode t. j. za dosego dopustila kot dovajalec (inštalater) plina ali vode, izkazati: 1.) da so se naučili mehaniškega, ali ključavničarskega ali klepar-skega obrta in 2.) da so delali štiri leta pri dova-jalnih v njihno stroko segajočih (instalacijskih) obrtih. Za prositelje pa, ki morejo izkazati potrebne znan-stvene tehniške študije, zadošča, če izkažejo dveletno praktično delovanje v dotičnem dovajalnem obrtu. Glede izkaza posebne sposobnosti za obrtniško uva-janje električne razsvetljave je merodajen ministerski ukaz z dne 25. marcija 1883., drž. zak. št. 41. Tu pa se ne gre za uvajanje elektriške razsvetljave, ker je podelitev za tako koncesijo tako vezana na izkaz po-trebne sposobnosti s spričevalom kake tehniške vi-soke šole ali zadevnega strokovnega učnega zavoda, ali na dokazilo predidočega, dalj časa trajajočega de-lovanja v elektrotehniški stroki. Glede vprašanja, ali naj se podelitev koncesije za polaganje cevi spoji ne samo z izkazom praktiške, ampak tudi teoretiške spo-sobnosti in ali naj se torej v ravno omenjenem zmislu spolnijo sposobnostnega dokazila se tičochi predpisi ministerskega ukaza z dne 17. septembra 1883., drž. zak. št. 151, točka 8., je odsek mnenja, da bi bilo stvari na korist, ko bi bila koncesija za omenjeni obrt vezana ne samo na dokazilo praktiške spo-sobnosti, ampak da bi bilo zahtevati tudi dokazila teore-tiške sposobnosti za ta obrt. Težko je z vso gotovostjo trditi, da ima kdo vso sposobnost za plinovodnega ali vodovodnega instalaterja, če se moramo opirati samo na dokazilo praktiške sposobnosti. Če pa temu pridenemo tudi teoretiško dokazilo, ni dvoma, da ima dotičnik sposobnost za omenjeni koncesijonovani obrt. Radi nedostatka teoretiške sposobnosti se dogaja, da polagalec cevi pri sedlih ni nastavil zračnih zaklopnic in pri sifonih ne razbremenilnih izpuščalnih zapahov, ker ne ve, da žene voda zrak in blato s seboj, za katerih odstranitev je skrbeti. Če se to ne zgodi, sploh ne deluje tak cevovod, ali pa nedostatno, ne da bi se pozneje napaka pri pristopnih opravah mogla odpraviti. Pri samodejnih plavčnih pripravah se pri-peti, da ne delujejo pravilno in iz rezervoarja vodo ali nepretrgoma izpuščajo ali iztok popolnoma zapi-rajo, ne da bi mogel monter na sicer breznapačni opravi napake najti. Dogaja se namreč, da pri isti

opravi v 3. nadstropju plavec pravilno deluje, v 1. nad-stropju ali v pritličju pa popolnoma odpove. To se zategadelj dogaja, ker so bili plavci za določen pritisk montirani, pritisk pa v različnih nadstropjih lahko diferuje $1\frac{1}{2}$ atmosfero. Plavec se mora zatega-delj v naprej za njemu določen pritisk in z ozirom na mesto, kjer se rabi, pripraviti. Nedostatki, ki lahko nastanejo vsled montaže pri vodovnih cevih, so pri plinovodnih še škodljivejši in morejo še lažje nastati, ker znaša pritisk, ki vpliva na plin v cevovodu, le 8. do 10. delov običajnega vodovodnega pritiska. Pri vodovodih je potreba, da ve obrtnik, kakšnega kalibra je treba za priklepe pri lušah z ozirom na pritisk, ki obstaja za napravo, da stranke ne trpe škode. Iztočne pipe so za različen pritisk različno narejene. Mora se torej vedno prava konstrukcija izbrati, ker pri vodo-vodih ob velikem pritisku vsled sunkov jako lahko nastanejo poškodbe na cevni mreži. Polagalec cevi mora imeti jasne pojme o odpornosti materialij in o vplivu pritiska, ki se navadno zaznamuje v atmos-ferah. Često se pa dogodi, da monter ne ve, kako de-jansko učinkuje v atmosferah izraženi pritisk na plo-ščinsko jednoto napeljave. Če bi se zahtevalo tudi dokazilo teoretiške sposobnosti, dosegli bi teoretiško in praktiško izšolano osebje in težko bi se dogajali taki slučajji, kakor zgoraj omenjeni. Ker imajo v zadnjem času ne samo mesta, ampak tudi vasi vodo-vode in se mnoge vasi še prizadevajo pridobiti jih, se jako potrebuje teoretiško in praktiško izšolanih polagalcev cevi. Taki bi se vzgajali v stavbenih in strojnih šolah, omenjenih v zgoraj navedenem mini-sterskem ukazu, če bi se uvedel v njih obvezni stro-kovni pouk. Odsek torej predlaga: Častita zbornica blagovoli v zgornjem zmislu izreči svoje mnenje na c. kr. trgovsko ministerstvo. — Predlog se sprejme.

(Dalje sledi.)

Obrtniške raznoterosti.

Kako dolgo je lokomotiva sposobna za vožnjo? Na Angleškem so konstatovali po vestnem preiskovanju in poizvedovanju, kako dolgo je lokomotiva še dobra za vožnjo, predno je tako izrabljena, da se poprave niti ne izplačajo več. Pokazalo se je, da lokomotiva preteče povprečno kakih 760.000 kilometrov, predno postane povsem nerabljiva. Ta daljava iz-naša toliko, kolikor 18kratni obseg zemlje ali pa dvakrat to-liko, kolikor je od zemlje do lune. Iz tega se vidi, da imajo lokomotive zares „dobre kosti“.

Pomen apna za kmetijstvo.

Apno se v kmetijstvu še nikakor tako ne ceni, kakor zaslučuje. Mnogi kmetovalci ne vedo, da se z apnom da zboljšati zemlja. Navadno ljudje mislijo, da je dosti apna že v zemlji, a skušnje so pokazale, da to ni resnica. V obširnih krajih na mnogih kmetijah porabe apna za kme-tijstvo niti ne poznajo, če tudi se pri mnogih prsteh kme-tijstvo več ne izplačuje, ako se apno ne dovaža. Zadnji čas so vendar nekatere večje kmetije spoznale važnost apna. Prišle so do prepričanja, da noben drug trgovinski gnoj, niti kalijeve soli, apna nadomestiti ne more. Od

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

VI. Podpredsednik Anton Klein poroča o zborničnem proračunu za l. 1897. Potrebščina znaša, ne glede na 25 % blagajnično zalogo, 9103 gld. in se je proti oni za l. 1896. proračunjeni vsoti 8946 gld. za 157 gld. zvišala. Potrebščina se je morala zategadelj zvišati, ker se je moral vsled že poprej sklenjenih sklepov donesek za obrtni pouk od 1900 gld. zvišati na 2200 gld., ker se je moralo pisarniško osebje pomnožiti radi dela pri vodstvu obrtnega katastra, in bodo radi slednjega tudi pisarniške potrebščine in tiskovni stroški večji. V pokritje potrebščine v znesku 9103 gld. in 25 % blagajnične zaloge v znesku 2275 gld., katera se deloma pokrije iz blagajničnega ostanka, katerega je pričakovati, je treba 3 % naklade, ki bi 10.578 gld. 75 kr. znašala. Odsek predlaga zategadelj: 1.) Zbornica potrdi ta troškovni proračun. 2.) V pokritje potrebščine za l. 1897. naj se ukrene pobiranje 3 % naklade od pridobnine in dohodnine z izvanredno doklado vred vseh onih trgovcev in obrtnikov, ki imajo pravico v zbornici voliti in istotako od dohodnine z izvanredno doklado vred onih lastnikov rudokopov, ki imajo pravico v zbornico voliti. 3.) Proračun je potom c. kr. deželne vlade predložiti Nj. eksl. gospodu trgovskemu ministru v odobritev. — Predlogi se sprejmo.

VII. Zbornični svetnik Avgust Skaberne poroča, da je c. kr. deželna vlada v smislu § 5. ministerskega ukaza z dne 2. novembra 1895 drž. zak. št. 181, v poročilo poslala prošnjo Eduarda Schmarde, imetnika koncesijonovanega potovalnega zavoda v Ljubljani. Obrtna opravila, na katera se more raztezati obrat potovalnih zavodov so po gornjem ministerskem ukazu ta-le: a) izdajanje voznic (voznih listkov) domačih in inozemskih železnic kakor so: voznice za navadne vožnje, za vožnje tje in nazaj, za potovanje v okrogu itd.; b) izdajanje nakaznic za mesta v spalnih vozovih po železnicah; c) izdajanje voznic kajutnic (kajutnih listkov) za domače in inozemske pomorske in za notranje vodovje namenjene parnoplovstvene podjetbe v vsa пристanišča in vse notranje kraje z omejitom, podanim v § 3.; d) napravljanje družabnih potovanj, zabavnih vlakov in zabavnih voženj; e) odpravljanje potnega prateža (prtljage) in ekspresnega blaga (§ 30., oziroma § 39. obratnega pravilnika za železnice kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, razglašenega z ukazom trgovinskega ministra in ministra za pravosodje z dne 10. dec. 1892. l. [Drž. zak. št. 207]); f) izdajanje nakaznic na hotele; g) posredovanje zavarovanja proti nezgodam ob potovanju pri domačih, za sklepanje takih zavarovalnih poslov upravičenih, ali pa pri inozemskih k poslovanju po domačih deželah pripuščenih podjetbah. Po § 3. ministerskega ukaza z dne 23. novembra 1895., drž. zak. št. 181, ni potovalnemu zavodu dovoljeno, izdajati voznice za vožnje v podpalubju vseh onih inozemskih parnoplovstvenih podjeteb, katere se pečajo s prevažanjem izselnikov. Prav tako jim je prepovedano, nabirati izselnike in sploh kakorikoli pospeševati izseljevanje. Po § 5. večkrat omenjenega ministerskega ukaza podeljuje dopustilo za

obrat potovalnega zavoda zaprašavši poprej trgovsko in obrtniško zbornico, politično deželno oblastvo, katero naj se pri tem ozira na to, ali je take podjetbe treba. Prosilec je l. 1857. dovršil navtično šolo v Reki z odličnim uspehom in je l. 1864. dobil patent kapitana za dolge vožnje. Bil je do pred malo leti skoro brez presledka kapitan na ladijah za prekooceanske vožnje in pozna torej razmere daljne pomorske vožnje ter more o dobroti posameznih ladijskih listkov popolnoma razsojati, kar je važno za potovalni zavod. Prosilec je avstrijski državljani, družabnik tvrdke Josip Hočevnar & Comp., valjični mlin v Količevem v sodnem okraju Brdo, in ima vse lastnosti, katerih je zahtevati od prosilcev za koncesijonovane obrte. Poleg tega se izkazuje z zadostno splošno in kupčijsko izobrazbo, katere je treba za obrat tega obrta. Ker obstaja tudi potreba takošnjega podjetja, predlaga odsek: Častita zbornica naj se v svojem poročilu na c. kr. dež. vlado izreče za podelitev koncesije za potovalni zavod Eduarda Schmarde v Ljubljani. — Predlog se sprejme.

VIII. Zbornični svetnik Franc Ks. Souvan poroča, da je, kakor javlja podružnica avstro-ogerske banke, po preteku pravilne poslovne dobe gospodom cenzorjem Otomarju Bambergu, Ivan-u Baumgartnerju, Alfred-u Ledeniku in Ivan-u Perdanu koncem leta izstopiti. Zategadelj prosi podružnica po naročilu ravnateljstva in v zmislu členov 40 in 64 bančnih pravil, da se ji radi namestitve vsled tega prostih 4 cenzorskih mest pošlje volilni predlog. Ker morejo izstopivši cenzorji zapet voljeni biti in ni nobenega protivnega razloga, predlaga odsek: Zbornica blagovoli v nadomestitev teh 4 cenzorskih mest predlagati sledeče gospode: Otomarja Bamberga, Ivana Baumgartnerja, Alfreda Ledenika, Ivana Perdana, F. M. Regorška in Avgusta Skabernet-a — Predlog se sprejme.

IX. Zbornični svetnik Josip Rebek poroča v prošnji vseh avstrijskih tovarn za sladkorni papir in sladkorne kartone, da bi zbornica delovala na to, da bi se člen V. od poslanske zbornice dne 27. marcija t. l. sprejetega načrta zakona v varstvo proti prevari z ozirom na kolikost in kakovost v prometu blaga, oglasil mesto: „Pri zaznamovanju teže se ne sme vračunati ambalaže“ tako: „Pri zaznamovanju teže se ne sme, če ni nič drugega pojasnjene, vračunati ambalaže“. Praktiška posledica člena V., kakor je sprejeti sedaj, bi bila, da bi se moralo blago podražiti. Vzemimo primer:

4.80 kg sladkorja netto po 32 kr.	gld. 1.53 ⁶ / ₁₀
kaseta 200 gramov	„ —96 ⁴ / ₁₀

Vsota gld. 1.60

Da se izogne neobhodnim diferencam, bo skušal fabrikant ambalaže vračunati v sladkorno ceno, to se pravi, to primerno zvišati:

4.80 kg sladkorja netto po 33.33333 kr.	gld. 1.60
kaseta 200 gramov	gratis

Vsota gld. 1.60

Takega računa pa ni moči dolgo pridržati. Moral se bo zaokrožiti:

4.80 kg sladkorja netto po 34 kr.	gld. 1.63

V vseh industrijskih državah se prodaja sladkor brutto za netto, in sicer ravno z ozirom na ambalažo. Kupovalec se ne more varati, ako se pri blagu, ki se prodaja navadno brutto za netto, zaznamovanju za težo pridene beseda „brutto“ kar se pravi, da teža blaga obsega težo ambalaže. Če bi se torej člen V. v

zgoranjem smislu premenil, bi se odstranila zgoraj omenjena težkoča. Odsek je mnenja, da je premena člena V. v omenjenem smislu popolnoma opravičena in predlaga: Čestita zbornica deluj na to, da se člen V. tega zakonskega načrta v napominanem smislu spremeni. — Predlog se sprejme.

X. Zbornični svetnik Josip Rebek poroča o prošnji kranjske obrtne družbe, da bi se trgovska in obrtniška zbornica glede zakona proti prevari z ozirom na količnost in kakovost v prometu blaga pridružila glede dratenih žbic trgovski in obrtniški zbornici v Plznju, ki se je izrekla, da je dratene žbice prodajati po teži, ki odgovarjaja približnemu kosnemu številu 1000, 500, 250 ali 100 kosov s pripustno pomotno mejo do 3 % z zavitkom vred. torej brutto, in da je na zavitku zaznamovati brutto-težo, tej približno odgovarjajoče kosno število, debelost in dolžino dratenih žbic. Zamudno delo bi bilo, ko bi moral papirnati zavitek obsegati netto-težo. Poleg tega bi se morala cena za toliko zvišati, kolikor znašajo troški za zavitke. Ti se namreč sedaj s tem poplačajo, da se z žbicami vred tehtajo, za težo papirja se torej plača cena za žbice, kar približno pokrije troške za papir. Odsek je mnenja, da je želeti, da se pridrži stari običaj, zategatelj predlaga: Čestita zbornica poročaj v tem zmislu. — Predlog se sprejme.

Podpredsednik Anton Klein poroča, da je c. kr. trgovsko ministerstvo povodom specijelnega slučaja z okrožnim ukazom povabilo trgovsko in obrtniško zbornico, da predloži motivirano mnenje o vprašanju, če in v koliki meri je tiskarnam kot takim poleg nedvojbeno jim pristojne pravice, od njih izvršena tiskarska dela broširati, priznati nadaljna pravica, da ta tiskarska dela same trdo vežejo in da imajo v ta namen knjigovezniške pomočnike. Če bi se to vprašanje zanikalo, naj se zbornica izreče tudi o tem, če je osobito pri šolskih knjigah, koledarjih, atlantih itd. se nahajajoče kartonirane, največkrat z nadtiskom oskrbljene in podobne zavitke imeti za trdo vezavo, katerih izdelava je pridržana knjigovezom. Po odsekovem mnenju ni dvoma, da imajo tiskarne v smislu § 37. zakona z dne 15. marcija 1883., drž. zak. št. 39 pravico, združiti vsa za to potrebna dela in imeti v službi potrebnih knjigovezniških pomočnikov. Knjiga je pa po odsekovem mnenju popolnoma dovršena in za prodajo sposobna, če je broširana, zategadelj je odsek tudi mnenja, da pristaje pravica, knjigo trdo vezati, le knjigovezu, in da je pritrditi tudi zgornjemu eventualnemu vprašanju. Na Kranjskem imajo, kolikor se je dalo poizvedeti, le tri tiskarne tudi knjigoveznice, za katere ste dve posebno obdačene. Odsek predlaga zategadelj: Zbornica izreči svoje mnenje v smislu tega poročila. — Predlog se sprejme.

Zbornični svetnik Ivan Baumgartner poroča, da so tvrdke Schwarz, Zublin & dr. bombažna predilnica in tkalnica v Litiji, Charles Moline, tovarna za lesni klejni papir v Tržiču, Goepfinger & dr. tovarna za patentovane jeklene verige v Beli Peči in tržaška izvozna pivarna in sladna tovarna R. Liebman v Senožečah uložile pri zbornici jednako se glaseče na vis. c. kr. ministersko predsedništvo naslovljene vloge, v katerih prosijo: „Visoka vlada naj že izgotovljeno novelo k zakonu z dne 28. decembra 1887., drž. zak. št. 1 iz l. 1888., z njeno sedanjo vsebino na podlagi uspehov v novembru 1895. izvršene ekspertize, obstoječe iz pomnoženega zavarovalnega sveta, ne predloži vis. drž. zboru, event. umakne, ampak naj skliče novo ekspertizo, sestavljeno iz delodajalcev in delojemalcev

v enakih delih. Še le na podlagi uspehov take ekspertize, ki bi imela k svojim posvetovanjem poklicati samostojne zavarovalno-tehniške strokovnjake, blagovoli vis. vlada prihodnjemu državnemu zboru predložiti novo zakonsko predlogo, v vsakem oziru primerno njenim namenom“. Kolikor je posneti sedaj znanim naznanilom, bi se obstoječi zakon le v podrejenih, ne pa načelnih vprašanjih premenil, in bi te premembe še bolj kakor doslej obtežile industrijalce. Tako se med drugim pojem nezgode pri delovršbi, pravice ponesrečencev in zapuščencev, preračun rent, oziroma letnega delavskega zaslužka, naznanila o nezgodah, določitev in izplačevanja odškodnin, razsodišče, razdelitev nevarnostnih razredov, zavarovalni zneski sploh, predpisi o zavarovanju glede nezgod, upeljava plačilnih imenikov, zavod zavarovalnega pridodanega sveta, prenovi, spopolni in premeni, kar skozi in skozi zahteva tako višjih materijelnih potrebščin, kakor višjega, osebnofizičnega dela industrijalcev in uslužbljencev. Vsled teh premen bi se tudi odpravil desetprocentni delavski prispevek, določile zamudne obresti pri plačevanju prispevkov, upeljale doklade za slučaj, če bi se ne ravnalo po predpisih zavarovanja proti nezgodam. Dalje se v zgornji peticiji obširno utemeljuje zgoraj navedena prošnja, ki teži za popolno in načelno premembo tako zadevnega zakona kakor vsled njega nastalih nezgodnih zavarovalnih zavodov. Druga prošnja zadeva sklep, katerega je v 48. predsedstveni seji z dne 18. junija 1896. storila delavska zavarovalnica proti nezgodam na Nižjem Avstrijskem: a) C. kr. pravosodno ministerstvo je prositi, da ukaže c. kr. državnim pravdnim, da natančno pregledujejo vse zavarovalnične kazenske ovadbe radi zavlačevanje prispevkov in da postopajo proti tako ovadenim podjetnikom z vso zakonsko strogostjo; dalje naj se kazenskim sodiščem ukaže kar največja pospešitev učinkovega zapisa pri takih nezgodah, kjer se zdi, da so nastale vsled tuje krivde; tem povodom naj bi se jim tudi dale pripravne informacije o pravdnopravom stališču zavarovalnice in o obsegu zavarovalnici pristojne pravice do odškodbe v onih slučajih, se potegne za regresne pravice, ki ji gredo po §§ 45 in 47 zavarovalnega zakona proti nezgodam; b) c. kr. n. a. namestništvo je prositi, da ukaže podrejenim policijskim in političkim oblastvom, da pri naznanilih o nezgodah, ki bi utegnile dati povoda uporabi §§ 45 ali 47 zavarovalnega zakona proti nezgodam, kakor hitro mogoče uradujejo in kadar le mogoče, ogledajo kraj nezgode, zaslišijo priče in pregledajo nezgodo povzročivši stroje in orodja ter da dotični akt nemudoma izroče kazenskemu sodišču. Kakor naznanjajo uradna naznanila c. kr. ministerstva za notranje reči (Amtliche Nachrichten des k. k. Ministeriums des Inneren) z dne 1. avgusta 1896 je izjavila c. kr. generalna prokuratura, da se strinja z načrtom dunajske zavarovalnice. Prosilci pravijo v svoji uloži, da bi se predstojništvo dunajske zavarovalnice ne bilo nikdar upalo kaj tacega prositi pravosodno ministerstvo, če bi se ne bilo avstrijsko javno življenje pokazalo skrajno dovzetno za očitanja proti domači obrtniji. Pač ni jednega očitanja proti domači obrtniji, ki ne bi našlo pri gotovih strankah in osebah prijetne in vzpodbudne pozornosti, pri drugih brezčutne mlačnosti in zopet drugih nemarne popustljivosti. Prosilci potem razlagajo, da nimajo nobene besede proti temu, da se posamezni dolozni slučaji najstrožje kaznujejo, brzozirno zasledujejo, protestujejo pa odločno proti temu, da bi bili taki posamezni slučaji

temelj pavšalnemu sumničanju in poniževanju avstrijskih industrijalcev, in prosijo: „Visoka vlada blagovoli ta slednji načrt, čim se jim predloži v razsojo, odbiti z ono odločnostjo, katero zasluži toli monstrozno, povsem neopravičeno za avstrijsko industrijo razžaljivo početje.“ Zbornica blagovoli zgornje 4 peticije vis. c. kr. ministerskemu predložiti in je prositi, da jih visokoisto blagovoli uvaževati in uslišati. — Predlog se sprejme.

XIII. Zbornični svetnik Ivan Baumgartner poroča v dopisu linške trgovske in obrtniške zbornice, ki je povodom posvetovanja o načrtu zakonske novele k delavskemu zavarovanju proti nezgodam jednoglasno sprejela sledeči predlog: Zbornica skleni, da je v ta namen takoj po predložitvi one zakonske novele državnemu zboru, zbornicam posestrinam predlagati, da naj se skliče zborovanje trgovskih zbornic. Utemeljil se je ta predlog na enak način, kakor pod točko XII omenjeni. Ker se odsek strinja z mnenjem linške zbornice posestrine in se mu predlog zdi popolnoma času primeren, predlaga poročevalec: Zbornica blagovoli naznaniti trgovski in obrtniški zbornici v Lincu, da odobrava sklicanje zborovanja trgovskih zbornic v napominani namen in da sega udeleži. — Predlog se sprejme.

XIV. Zbornični svetnik Lenček poroča, je c. kr. trgovsko ministerstvu sporočilo podpisani zbornici, da k onim v kupčiji zelo ukoreninjenim zlorabam, v katerih odpravo potrebujejo mnogoštevilne že obstoječe postavne določbe proti nepoštenemu tekmovanju dopolnitve spadajo napačna oznamenila izvira v prometu z blagom. Ne samo gospodarske morale zahteva je, da se po vzgledu večine kulturnih držav ravno tako pod kaznijo prepove napačna navedba, od kot izvira kako blago, kako napačno zaznamenovanje njegovo s kako tvrtko ali zavarovalno znamko, ampak tudi ozir na važne gospodarske interese domačega, obrtnega in kmetiškega pridelovanja zahteva, da se zakonodajstvo loti tega polja. Obrtnim izdelovalcem kakor tudi pridelovalcem surovih pridelkov v gotovih zemljepisnih okoliših postaja vedni bolj eksistenčno vprašanje izključna pravica za znamenovanje njihovih obrtniških izdelkov ali surovin z imenom resničnega izvirnega kraja, spojena s prepovedjo stoječo pod kazensko sankcijo, da drugi porabijo ta krajevna zaznamovanja v prometu z blagom. Ne samo, da često z velikim trudom in mnogimi troški pridobljen dober glas kakega produkcijskega kraja izkoriščajo konkurentje, ki se ga neopravičeno poslužujejo za svoje blago, če je blago, ki se napačno izdaja kot iz gotovega krajevnega okoliša izvirajoče v resnici manjše vrednosti prizadene se dobremu imenu poslednjega popolnoma nezaslužena, po okoliščinah zelo občutljiva, da nenadomestna škoda. Kakšnega pomena je zaznamenovanje izvira in njegovo varstvo osobito za mnogoštevilne surovine, n. pr. za zdravilne vode in druge virne pridelke, za gojene rastline, kakor hmelj ali tobak, za sadje, vino i. t. d. je obče znano. Pa tudi obstoj in napredek čislane narodne obrtnije zavisi v mnogem oziru od uspešnih naredb proti napačnim oznamenilom izvira: Dokler bodo domači izdelovalci, osobito v takih strokah, ki so dosegle razmerno visoko stopinjo razvitka, podpirani po običajih posrednje kupčije, oznanjali izdelke kot francoske, angleške, ameriške služi vsak napredek teh domačih obrtovi le imenu inozemskih izdelkov. Tu in inozemskemu občinstvu pa se onemogoči izpoznanje, da vzdrže domači izdelki primero z inozemskim, in da nima prav,

če daje prednost temu resnično ali dozdevno inozemskemu izdelku in če plača zanj višje cene. Še le ko se prikaže prepoved napačnega inozemskega izvirnega oznamenila na domačih izdelkih, bodo vpoštevne obrtnije v stanu, kakor tudi prisiljene, da pridobe svojemu blagu pod pravim oznamenilom njihovega izvira avstrijski trg. Konečno pa zahteva tudi pozitivna vsebina med Avstro Ogersko in Nemško državo dne 6. decembra 1891. (drž. zak. št. 23 iz 1892.) sklenjene pogodbe, da se izda zakon proti prevari glede oznamenila o izviru. Po členu VIII. imenovane državne pogodbe sta se zavezali obe državi, da ukreneta naredbo proti prodajanju in ponujanju takega blaga, ki je v svrhu prevara v trgovini in prometu zaznamenovano z državnim grbom drugega dela ali imenom ali grbom gotovih v pokrajinah drugega dela ležečih krajev ali okrajev v svrhu oznamenila izvira. Ker je nemška država to zavezo v § 16 njenega zakona glede oznamenila blaga z dne 12. maja 1894. že izpolnila, preostaje naši državi, da tudi ona izpolni napominano zavezo. V njeno izpolnitev in z ozirom na prejšna občna izvajanja izdelani zakonski načrt glede izvirnih oznamenil v prometu blaga je trgovsko ministerstvo poslalo zbornici in je povabilo, da ga strokovno oceni. Pri tem pa naj ima zbornica pred vsem pred očmi kot cilj, da se morajo brez škode za resničnost zemljepisnega oznamenila v prometu blaga, katero postavlja ta načrt kot načelo, postavni interesi tuzemskega prometa in osobito tudi izvoza kar se le da varovati in na nje ozirati. (Konec sledi.)

Kmetijstvo.

Gorkota hlevov.

Za živinorejca je vsekako važno vedeti, kako gorkoto potrebuje živina v hlevu, da potem po možnosti za to skrbi. Če ni v hlevu prava gorkota, se živina slabše redi in tudi rada boleha. Izmej vseh domačih živalij potrebuje največ gorkote konj. Konji boljših plemen preneso tudi več gorkote, nego navadni konji. Za konjske hleve so najboljši hlevi, v katerih je 12° gorkote. Vendar sme v tacih hlevih biti od 10 do 12° gorkote. Če je v hlevu večja gorkota, se konji preveč pote, in se tudi rajše prehlade ter njih moči pojemajo.

Govedi ni potreba toliko gorkote kakor konjem. Najbolje je, če je v govejih hlevih po 10° gorkote, a se vendar mora menjati od 8° do 14°. Pri 10° se govedo najbolje redi. Če je pa v hlevu nad 15° gorkote se govedi močno pote, hujšajo in tudi boleha. Pri premajhni gorkoti tudi hujšajo.

Nobena domača žival ne potrebuje manj gorkote, kakor ovca. Najbolje je, če je v ovčjem hlevu 8°. Če je čez 10° gorkote se ovce slabo rede. Posebno je pa treba mrzlega hleva za angleške mesne ovce. Te ovce zgubljajo malo gorkote, ker imajo pod kožo mnogo tolšče in poleg tega so jako kosmate. Dobro je torej, da večkrat pustimo tudi po zimi hlev odprt, ako imamo te angleške ovce. Dobro je, če je pred hlevom kak ograjen prostor, da se po zimi včasih spuste.

vsod večjega posojila, a niso ga dobili. Poskusili so s prosto voljnimi „doneski“, a tudi ti se niso obnesli. Sedaj ropa turška vlada razne nedotakljive zaklade in fonde in izposojuje pri teh denar. Seveda izposojeni denar se ne bo nikoli vrnil. Koliko bodo pri tem trpeli razni državni zavodi in naprave je umljivo. Najbolj pa osvetljuje slabe denarne razmere v Turčiji to, da niti uradniki ne dobe svojih plač. Še-le minole dni se je tem izplačala gaža za mesec april 1895. Nezaslišno! Da pa uradniki ne žive od zraka, bo pač vsakemu umljivo. Ker ne dobe svoje plače, kaj počno; izmzgavajo in molzejo ubogi narod, kar se da, in dajo se podkupiti za vsako stvar. In to je pri nižjih kakor pri višjih uradnikih. Kako so pri takih okoliščinah razmere pri državni upravi, tolmači si lahko vsakdo.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Konec.)

Izrečeni predpis § 3. ima namen, da odstrani vsak dvom o tem, da ne spada poraba krajevnih imen, ki so postalavrstna oznamenila (n. pr. kremžko belilo, kolonjska voda, kônjak, novo jičinski vozovi itd.) pod §§ 1. in 2. tega načrta. Ravno tako so pa morebiti še druge vrste oznamenil, ki po svojem etimološki ali sicer svojem izvornem pomenu obsezajo navedbo krajevnega značaja, ki pa po specijelnih običajih prometovih ne pridejo v tem oziru v poštev, da kažejo na krajevni izvir blaga. Taki konkretni slučaji naj se s stališča realnih potreb naravnost pretresajo in predlagajo morebitne spremembe predležečega formulovanja paragrafa, o katerem se tu govori, spremembe katerih je želeti nikatere se dajo zjediniti z napominanim načelom. Pri teh pretresovanjih k § 3. naj se ozira na poslednji predpis se sklicujoči § 5. tega načrta. V drugem odstavku § 5. se namreč misli na take dostavke k omenjenim, iz krajevnih imen nastalim oznamenilom, ki paralizirajo njihno splošno ime in restituirajo izvorni krajevni pomen besede (na pr. pristna kolonjska voda, naravna karlovarska sol itd.). Dočim načrt zaznamovanje blaga z navedbo njegovega izvira v obče proglašja za fakultativno, torej samo napačno zaznamovanje izvira, ne pa njega nedostajanje proglašja za kaznjivo, se ozira ravno citirani načrtov § na slučaje, kjer mora interes gotove stroke, obrtnije ali surove produkcije zahtevati obvezno zaznamovanje blaga z resnično navedbo njegovega izvira. Načrt zakona glede oznamenil izvira v prometu blaga dopolnjuje določila §§ 46, 47, 49 in 50 zakona z dne 15. marca 1883., drž. zak. št. 39 in zakon o obrani znamk z dne 6. januarja 1890, drž. zak. št. 19. V § 1. načrta se določa, kdor na blagu ali tega ovitku namenoma napravi napačno oznamenilo o izviri blaga, isto osobito napačno oznamuje z imenom ali grbom kake države, dežele, pokrajine, kakega kraja, kdor namenoma prodaja, ponuja ali sicer v promet stavlja blago s takimi napačnimi oznamenili o izviri, dalje, kdor se namenoma poslužuje takih napačnih oznamenil o izviri pri naznanilih, trgovskih pismih, cenikih, računih, spremnicah in drugih prometu blaga služečih razglasilih, je kriv prestopka in se ima kaznovati z zaporom jednega tedna do treh mesecev, s čimur se lahko spoji tudi denarna globa do 500 gld., ali z denarno globo od 5 do 500 gld. V § 2. se določa, da je kriv prestopka, kdor stori v § 1.

zaznamovana dejanja iz malomarnosti in se ima kaznovati z zaporom od treh do 14 dni, s čimur se lahko spoji tudi denarna globa do 100 gld., ali z denarno globo od 5 do 300 gld. Po § 5. zakona je njegove določbe uporabiti tudi pri vrstah blaga, ki spadajo pod zakon glede prometa z živili. Po § 4. kaznivost s tem ni izključena, če se rabijo oznamenila o izviri s premenami, katere more navadni kupovalec blaga le spoznati, če je posebno pozoren. V § 6. se trgovski minister pooblašča, da zagotove vrste blaga naredbenim potom propiše, da je na takem blagu ali njegovem zavitku napraviti izrecno oznamenilo o izviri blaga, ali da se vsaj sme, le če ima izrecno oznamenilo o izviri prodajati, ponujati ali sicer stavljeni v promet. Predno se izda ta naredba je po § 7. vprašati trgovske in obrtniške zbornice, ki imajo zaslišati udeležene obrtne zadruga in če se gre za surovine, tudi poljedelske in gozdarske koristi zastopajoče združbe. Prestopek te naredbe je kaznovati tudi z zaporom ali z denarno globo.

Zbornica je povabila udeležene kroge, da izreko svoje mnenje o načrtu zakona. Došel je pa le jeden odgovor, v katerem se pravi, da naj se zakon izda v interesu industrije in da ni nasvetovati nobene premembe. Odsek se je tudi podrobno bavil z zakonom in pripomnja le, da ta more reelno produkcijo in solidno trgovino podpirati in kupujoče občinstvo varovati škode. Predležeči načrt zakona odgovarja po mnenju odsekov čutni potrebi in ga bodo brezdvomno solidni kupčevalci in konsumenti z veseljem pozdravili. Ker odsek ni načrta zakona nič premenil, predlaga poročevalec: Zbornica naj v tem smislu poroča. — Predlog se sprejme.

XV. Zbornični svetnik Jernej Žitnik poroča o prošnji občine spodnje idrijske za dovolitev še jednega živinskega semnja dne 10. marca vsakega leta. Občinsko predstojništvo utemeljuje prošnjo s tem, da živinorejci na slabo obiskanih semnjih v Idriji ne morejo prodati živine in jo morajo goniti na drugi semnje, da je Spodnja Idrija pripraven kraj za semnje, in da se bodo s pomnožitvijo semnjev povišali občinski dohodki. Proti semnju se izrekati sejmski občini Spodnji Logatec in Žiri, ker bi semenj z njihovimi kolidoval. V Spodnji Idriji so vsako leto 4 letni in živinski semnji. V bližnji Idriji je tudi 5 semnjev vsako leto in v idrijskem sodnem okraju je v vsem 19 semnjev. Občina Spodnja Idrija je tudi že lansko leto prosila za pomnožitev živinskih semnjev. Svojo prošnjo je podprla z istimi razlogi kakor letos. Zbornica se je takrat izrekla proti prošnji. Ker se razmere od lanskega leta niso spremenile in dosedanji semnji v Spodnji Idriji zadoščajo ondotnim potrebam ter se je ozirati na utemeljena ugovora sejmskih občin Spodn. Logatec in Žiri, se odsek pridružuje mnenju c. kr. okrajnega glavarstva logaškega in z ozirom na to, da bi bila zaprosena pomnožitev semnjev v narodogospodarskem oziru kvarljiva, predlaga: Čestita zbornica naj se v svojem poročilu na c. kr. deželno vlado izreče proti pomnožitvi semnjev v Sp. Idriji. — Predlog se sprejme.

XVI. Zbornični svetnik Alojzij Lenček poroča, da je trgovska in obrtniška zbornica v Gradcu naznanila, da je pri c. kr. trgovskem ministerstvu uložila prošnjo, da bi čim prej umaknilo določila ministerkega ukaza z dne 26. junija 1896., št. 25221 pošnega in brzojavnega naredbenega lista št. 57, po katerih je v prihodnje v poštnih oddajnih listih in poštnih oddajnih knjigah mesto s številkami zaznamo-

vane pristojbine vpisavati zaznamek „M“. Novota obstoja v tem, da so poprej znesek poštnine vedno s številkami zaznamovali. Sedaj pa se po novem ukazu vrši to le še tedaj, če gre za vozno-poštne pošiljatve v inozemstvo, ali če se plača višja, kakor navadna tarifna pristojbina, ali konečno če se za pošiljatve plača poštnina v gotovini — ne v znamkah — torej, kadar dotični oddajni poštni urad slučajno ne bi razpolagal s poštnimi znamkami. Navedba poštnine v predelku „pristojbina“ v poštnih oddajnih listih je za odpošiljalca v mnogih slučajih največje važnosti. Kupčevalec, ki ima vsaki dan razpošiljati številnih pošiljatev, nima časa praviloma preračunati višino poštnine, da, pri poštnih zavitkih, pri katerih se določitev spreminja po teži, vrednosti in pasu in je preračun precej težek in zamuden, bi često izračunal drug kakor tarifni znesek. Odpošiljalec, osobito spediter, mora natančen račun imeti s svojimi naročniki in je, če ne pozna pristojbine, popolnoma nezmožen, voditi kupčijske knjige in račune v potrebnem redu in popolnosti. Odsek se strinja z izvedbami graške zbornice, in ker so tudi na Kranjskem udeleženi krogi izrekli isto željo, meni, da jim je ustreči. Predlaga torej: Zbornica blagovoli graško zbornico posestrimo pri vis. c. kr. trgovskem ministerstvu podpirati. — Predlog se sprejme.

XVII. Zbornični svetnik Alojzij Lenček poroča o dopisu trgovske in obrtniške zbornice v Gradcu, ki naznanja, da je v neki ulogi prosila c. kr. trgovsko ministerstvo, da bi za notranji poštni promet na Avstrijskem čim prej upeljalo na Ogerskem že leta obstoječo poštnino 1 kr. za tiskovine v teži do všteti 10 gr in s tem osnovalo podlago zadevne vzajemnosti med obema državnimi polovicama. Z ozirom na hitro, skoro vsakdanjo menjavo cen je v veletrgovini z deželnimi pridelki in osobito pri izvozni kupčiji z jajci navada in potreba, da dotične izvozne tvrdke vsaki teden najmanj trikrat razpošiljajo kupne ponudbe v velikem številu, često več sto in čez, na svoje dobavitelje — manjše trgovce in pokupovalce. Naj pa rabijo za ta sporočila dopisnice ali pa jih razpošiljejo kot tiskovine v obliki odprtih kart in okrožnic z rokopisno ustavljenimi cenami, v notranjem poštnem prometu na Avstrijskem in kar se samo ob sebi razume tudi v vzajemnem prometu z Ogersko, so podvržene te pošiljatve poštninskemu stavku 2 kr. V notranjem ogerskem prometu pa znaša taksa za običajne kupone ponudbene karte le 1 kr. Trgovina z jajci in njihni izvoz sta dosegla velik obseg. Avstrijsko-ogerski jajčni izvoz — brez ruskega prevoza — znaša okoli 500.000 do 600.000 meterskih centov na leto. Malone tretji del angleške jajčjega uvoza krije Avstrijsko-Ogerska, dočim je jajčni uvoz Nemške in Švice skoro za polovico avstrijsko-ogerskega izvira. To za kmetijstvo, oziroma perotninorejo tako izredno pomembo trgovsko stroko kolikor moči podpirati in ji dovoliti vsaj onih olajšav, katere uživa na Ogerskem, je izvestno naloga visoke vlade. To pa tem bolj, ker se je drugače bati, da se zgodi v izvozni številki skupnega carinskega okoliša prememba v korist Ogerski in v istodobno škode tustranske državne polovice. Odsek je mnenja, da je z ozirom na to, da se tudi na Kranjskem, osobiti z Dolenjskega izvažajo velike množine jajec, in trgovina z jajci na Kranjskem veliko let jako živahna, z veseljem pozdraviti misel, katero je izprožila graška zbornica posestrima; zategatelj predlaga odsek: Zbornica podpiraj prošnjo trgovske in obrtniške zbornice v Gradcu

pri vis. c. kr. trgovskem ministerstvu. — Predlog se sprejme.

XVIII. Zbornični svetnik Franc Hren poroča o vprašanju, ali je zastop družbe za življensko zavarovanje „Germania“ v Ljubljani v primeri s pravicam tukajšnih zastopstev „Fonciere“, „Phönix“, „Dunav“ in mednarodne zavarovalne družbe zoper nezgode na Dunaju smatrati v resnici in po pravici in ne li imenona za glavni zastop. Kakor kažejo poizvedbe ima zastopnik „Germanije“ v Ljubljani iste pravice, kakor drugi tukajšni zastopi za življensko zavarovanje. Odsek torej predlaga: Zbornica se izreči v smislu teh poizvedb. — Predlog se sprejme.

XIX. Zbornični svetnik Fran Ksav. Souvan poroča, da je gospodarski odbor mesta Kostanjevice prosil za dovolitev dveh novih letnih in živinskih semnjev in sicer dne 17. januarija in 16. maja vsakega leta. V Kostanjevici so sedaj štirje letni živinski semnji. Semnja v pondeljek po sv. Jakobu in v pondeljek po sv. Mihaelu sta pa ob času, ko so tudi v bližini semnji, zaradi česar sta slabo obiskovana. Nova semnja bi bila po mnenju prosilcev bolje obiskavana in bi zategatelj prebivalstvu veliko koristila. Proti obema semnjema sta se izrekli le mestna občina Novomesto in občina Rajhenburg na Štajerskem, semnju dne 16. maja pa ugovarja občina Raka, ker je ravno tisti dan v Rovišah semenj.

C. kr. okrajno glavarstvo v Krškem je za semnja, ker ima Kostanjevica ugodno lego zanja; zajedno pa pripominja, da je upravičen ugovor glede sejmskega dneva v Rovišah in je želeli preložitve na kak drug dan. Odsek sicer smatra težnje gospodarskega obora v Kostanjevici, da bi dosegel pravico za letna in živinska semnja na taka dneva, ob katerih bi bilo pričakovati številnega obiska, za opravičene; toda, če sta semnja o sv. Jakobu in sv. Mihaelu zelo slabo obiskana, bilo bi najboljšje, da bi se bila opustila in in namesto njiju poiskala boljše sejmska dneva. Vsekako odbor s prošnjo za semenj dne 16. maja ni bil srečen, ker je na ta dan v bližnjih Rovišah letni in živinski semenj, ki bi gotovo trpel škodo, če se osnuje konkurenčni semenj. Odsek je zategatelj iz narodno gospodarskih razlov le za semenj dne 17. maja. Pripominjati pa mora, da je v političnem okraju Krško vsako leto 86 letnih in živinskih semnjev, od katerih pripada na sodni okraj Kostanjevica 14. Krško 24, Mokronog 23 in Radeče 25. Okraj ima toraj jako veliko semnjev in odsek meni, da bi bilo Kostanjevici in njeni okolici v prid, če bi gospodarski odbor mesto zelo slabih obiskanih semnjev izbral druge dneve in tako osnoval za to mesto 5 dobro obiskanih semnjev, ki bi z bližjimi semnji v Št. Jerneju, Rovišah in Bušeči vasi popolnoma zadostovali za ta kraj. Na podlagi tega predlaga odsek: Zbornica blagovoli v tem smislu izreči svoje mnenje c. kr. deželni vladi. Zbornični svetnik Avgust Škaberne pripominja, da je število semnjev v okraju že sedaj veliko, da so letni semnji izgubili na vrednosti, zaradi česar se more izreči tudi le za dovolitev jednega semnja. Poročevalec Franc Ksav. Souvan odgovarja na to, da se je tudi odsek izrekel le za podelitev koncesije za jeden semenj, in da bo zbornica še enkrat stvar obravnavala, če se bo izrekla želja še po jednem semnju; zategatelj priporoča v sprejetje odsekov predlog, ki se tudi sprejme.